

Bayden və Zelenski bir saata yaxın telefonla danışib

Liderlər Rusiyaya qarşı sanksiyaları gücləndirmək barədə razılığa gəlinib

ABŞ və Ukrayna prezidentləri Cozef Bayden ilə Vladimir Zelenski arasında telefon söhbəti olub.

Bu barədə Ağ Ev məlumat yayıb.

Telefon danışığı zamanı Co Bayden Ukraynaya hərbi yardımın bundan sonra da davam

edəcəyini bildirib. (apa)

Məlumatla görə, danışığı 1 saata yaxın davam edib. Zelenski telefon danışığı ilə bağlı "Twitter" hesabında yazıb ki, Co Baydenlə Rusiyaya qarşı sanksiyaları gücləndirmək barədə razılığa gəlinib.

Bakıda daha bir şagird qəfil öldü

Bakıda 8-ci sinif şagirdi qəfil öldü.

Lent.az xəbər verir ki, Bakı şəhəri Sabunçu rayonunda yerləşən 67 sayılı orta məktəbin şagirdi vəfat edib.

8-ci sinif şagirdi Ramal Zaur oğlu Osmanovun qəfil dünyasını dəyişdiyi bildirilir.

Türkiyə vətəndaşlığını almaq çətinləşdi

Müraciət şərtlərində dəyişiklik edilib

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sədrliyi ilə keçirilən Nazirlər Kabinetinin iclasında əcnəbilərin ölkə vətəndaşlığı ala bilməsi üçün lazım olan daşınmaz əmlakın dəyərinin artırılması məsələsi müzakirə edilib.

Trend TurkicWorld-ə istinadən xəbər verir ki, iclasda Türkiyə vətəndaşlığına müraciət üçün alınacaq daşınmaz əmlakın dəyərinin 250 min dollardan 400

min dollara qaldırılmasına qərar verilib.

Qeyd edək ki, 2018-ci ilin sentyabrında qəbul edilən qərarla Türkiyədə vətəndaşlıq almaq üçün əmlak dəyəri 1 milyon dollardan 250 min dollara endirilmişdi. Məlumat üçün bildirək ki, bu ilin əvvəlindən bu günə kimi Türkiyədən 5000-ə yaxın əcnəbi vətəndaş daşınmaz əmlak əldə edib.

№ 64 (5586), 2022-ci il

Qiyməti 40 qəpik

\$ƏRQ

Günəş Şərqdən doğur!

www.sherg.az

14 aprel 2022-ci il (cümə axşamı)

Qurban Qurbanov "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilib

Prezident İlham Əliyev Q.O.Qurbanovun "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Azərbaycan futbolunun inkişafında xidmətlərinə görə Qurban Osman oğlu Qurbanov "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilib.

Albaniyanın Baş naziri Azərbaycan və Türkiyəyə səfər edəcək

Albaniyanın Baş naziri Edi Rama Azərbaycan və Türkiyəyə səfər edəcək.

"Report" xəbər verir ki, 14 apreldə Bakıya baş tutacaq səfəri çərçivəsində Edi Rama Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova və Baş nazir Əli Əsədovla görüşəcək.

Növbəti gün, aprelin 15-də Albaniyanın hökumət başçısı Bakıdan Türkiyəyə səfər edəcək. Edi Rama İstanbul şəhərində TUBİTAK-ın təmsilçiləri ilə görüşəcək.

Ermənistan parlamentinin 17 deputatı "Qarabağın "müstəqilliyi" uğrunda mübarizəyə dəstək" adlı tədbir təşkil etmək üçün torpaqlarımıza üz tutublar.

Ancaq Rusiya sülhməramlıları erməni

deputatları Qarabağa buraxmayıb, onları Laçının girişində saxlayıblar. Erməni deputatlara Xocalı soyqırımını həyata keçirən Seyran Ohanyan başçılıq edirmiş. Qeyd edək ki, erməni deputatlar ötən ilin sent-

yabrında Xankəndinə səfər etmişdi. Bu, Azərbaycanın ciddi etirazına səbəb olmaqla yanaşı, sülhməramlıların yarıtmaz fəaliyyətini də növbəti dəfə gündəmə gətirmişdi.

(səh. 3)

Azərbaycanda karantin cərimələri ləğv olunmayacaq

Halbuki, indiki qiymət artımı, gəlirlərin azalması fonunda bunu müsbət addım kimi qiymətləndirmək olardı

Karantin dövründə açıq havada maska taxmayan vətəndaşlara yazılmış cərimələrin silinməsi ehtimalı yenidən gündəmədədir. Bəzi vətəndaşlar cərimə məbləğlərinin çoxluğundan şikayətlənir. Eyni zamanda pandemiya ilə əlaqədar sosial durumlarının yaxşı olmaması səbəbindən cərimələri ödəyə bilmədiklərini söyləyirlər.

(səh. 4)

Britaniya Vahid Ələkbərova sanksiya tətbiq etdi

Böyük Britaniya Ukraynadakı münafişlərə görə rusiyalı milyarderlərə qarşı tətbiq etdiyi sanksiyalara yeni adlar daxil edib.

Siyahıda daha 206 fiziki və hüquqi şəxsin adı əlavə olub.

"TASS"-ın məlumatına görə sözügedən adlar arasında Vahid Ələkbərov, Vladimir Yevtuşenkov, Vladimir Yakunin və Viktor Medvedçuk yer alır.

Qeyd edək ki, V.Ələkbərov Azərbaycan əsilli rusiyalı iş adamıdır.

Onu da qeyd edək ki, əvvəlki siyahıda İqor Seçin, Oleq Deripaska, Aleksey Miller, Nikolay Tokarev, Andrey Kostin, Dmitri Lebedev və Roman Abramoviçin adları var idi.

1 nəfər vəfat edib, 41 nəfər sağalıb

Daha 16 nəfər koronavirusa yoluxub

Azərbaycanda koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 16 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 41 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan "Şərq"ə verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 1 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 792 305 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 782 416 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 9 704 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 185 nəfərdir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 4 343, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 6 755 203 test aparılıb.

Sərnişinlər qatardan düşürülüb

Metronun "İnşaatçılar" stansiyasında qatarda nasazlıq yaranıb

"Həzi Aslanov Dərnəgi" marşrutu üzrə hərəkət edən qatar "İnşaatçılar" stansiyasında dayanarkən vagonun bir qapısında nasazlıq yaranıb.

Bu barədə "Bakı Metropoliteni" QSC-dən bildirilib. "Qaydalara uyğun olaraq, sərnişinlər düşürülüb. Əvəzinə ehtiyat qatar xəttə buraxılıb", - məlumatda deyilir.

"Elman Rüstəmov ikinci devalvasiyadan sonra getməli idi"

Asif İbrahimov:

"Nailiyyətlərimiz yaxın 2 il ərzində gözəçarpan olacaq"

(səh. 4)

"Biz dünyanı savaş ədəbiyyatı ilə heyrətləndirə bilmərik"

Azər Turan: "Qarabağdakı zəferimizi dünya ədəbiyyatı faktına çevirə biləcək romanın, bədii mətnin sorasında olmağımız, əslində, absurddur"

(səh. 5)

Ordumuz Türkiyə modelində güclü bir ordu olacaq

Bu çağırış bu gün və gələcək üçün olduqca vacib çağırış idi

“Aprel müşavirəsi təkcə 2022-ci ilin üç ayının yekunlarına həsr edilmiş müşavirə deyil, həm də postmüharibə dövrünün bir illik hesabatı idi”.

Bu barədə Milli Məclisin üzvü Hikmət Babaoğlu deyib. Deputat bildirib ki, Prezident İlham Əliyev əslində son üç ay da daxil olmaqla postmüharibə dövrünün realıqlarını həm ölkə daxilində həyata keçirilən sosial-iqtisadi layihələr, həm də xarici siyasət və regional münasibətlər kontekstində kompleks olaraq təqdim etdi: “Prezident əvvəla beynəlxalq məsələlərə nəzər salaraq ərazilərimizin bərpası və Böyük Qayıdış kontekstində əsas məsələlərdən biri kimi Azərbaycanın yaratdığı yeni realıqların dünya tərəfindən qəbul edilməsi məsələsini aktuallaşdırdı. Bu, özlüyündə olduqca mühüm məsələdir. Çünki Böyük Qayıdış beynəlxalq aləmin baş verən proseslərə münasibəti ilə xeyli dərəcədə əlaqədardır. Ona görə də Prezident İlham Əliyev ilk növbədə dünyanın ən böyük beynəlxalq təşkilatı olan BMT-nin davranışlarına diqqət çəkdi. Qurumun Şuşada keçirdiyi tədbiri yüksək qiymətləndirdi. BMT-Azərbaycan münasibətlərinə xüsusilə Şuşada təşkil edilən birgə tədbirə ermənilərin reaksiyasını iştirak adlandırdı. Beynəlxalq təşkilatların postmüharibə realıqlarını qəbul etmələri kontekstində daha sonra Qoşulma Hərəkatının, İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı-

nın, ATƏT-in və nəhayət, Avropa İttifaqının münasibətini müsbət xarakterizə etdi. Bu, özlüyündə şübhəsiz ki, Azərbaycan xarici siyasətinin müharibə dövründə olduğu kimi postmüharibə dövründə də strateji uğuru kimi qiymətləndirilməlidir”.

H.Babaoğlu diqqətə çatdırıb ki, Prezident ATƏT-ə maraqlı çağırış edərək bildirib ki, bu təşkilat ictimai diplomatiyanı canlandıraraq regionda etimad mühitinin yaradılması ilə məşğul ola bilər: “Yeni vətəndaş cəmiyyəti institutları, media və sair vasitəsilə bu istiqamətdə müəyyən işlər görmək mümkün ola bilər. Avropa İttifaqının mövqeyinə gəldikdə isə Prezident bu vacib qurumun aprel ayının 6-da təşkil etdiyi üçtərəfli görüşdə Ermənistanın Azərbaycanın irəli sürdüyü 5 baza prinsipini qəbul etdiyini bildirdi. Bu, olduqca mühüm hadisədir və regionda sülhə bağlı proseslərin başlanğıcı kimi də qiymətləndirilə bilər. Prezident öz çıxışının növbəti blo-

kunda milli yaddaşımıza tarixi çağırış etdi. Bu çağırış bu gün və gələcək üçün olduqca vacib çağırış idi. Biz işgala, Xocalını unutmamalı, daima güclü olmalı, hər cür risklərə həmişə hazır olmalıyıq. Bu kontekstdə dövlət başçısı dərhal ölkəmizdə ordu quruculuğu məsələlərinə toxunaraq Hadrutda yaradılan komando birliklərinə diqqət çəkdi. Azərbaycan Ordusunun daima güclü olmasının vacibliyini qeyd etdi. Əslində bu fikirlər bundan sonra Azərbaycanda milli ordu modelinin necə olmasına da bir növ istiqamət vermiş oldu. Ordumuz professional hərbi kadrlardan komplektləşdirilərək Türkiyə Ordusu modelində güclü bir ordu olacaq”.

Parlament üzvü bəyan edib ki, növbəti istiqamət regional kommunikasiyaların açılması, xüsusilə Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı Ermənistanın üzərinə götdürdüyü öhdəliklə bağlı idi: “Əgər Qərbi Zəngəzurdan keçmək olarsa, Naxçıvan və Türkiyəyə bütün növ kommunikasiyalar açılmaqcaqsa, Azərbaycan üçtərəfli razılaşmanın bəndlərinin birinin Ermənistan tərəfindən etibarsızlaşdırıldığını irəli sürərək bütün bəndləri etibarsız hesab edə bilər. Bu, Ermənistanla sonuncu ciddi xəbərdarlıq kimi də qiymətləndirilə bilər. Nəticədə 12 aprel müşavirəsi ölkədəxili və xarici milli çağırışlar kontekstində mühüm bir hadisə kimi yadda qaldı”.

İsmayıl

Azərbaycanda içməli suyun təhlükəsizliyinə dair yeni tələblər müəyyən edilir

Azərbaycanda içməli suyun (qablaşdırılmış) və qida məhsullarının emalı prosesində istifadə olunan suyun təhlükəsizliyinə dair tələblər müəyyən edilir.

Bu barədə məsələ “Qida təhlükəsizliyi” haqqında yeni qanun layihəsində öz əksini tapıb. Layihəyə əsasən, içməli su (qablaşdırılmış) və qida məhsullarının emalı prosesində istifadə edilən suyun qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğuna dövlət nəzarəti müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən qanun 25.1-ci maddəsinə əsasən qeydiyyata alındıqdan sonra yol verilir.

Qeyd edək ki, qanun layihəsi aprelin 12-də Milli Məclisin iclasında ikinci oxunuşda qəbul edilib.

Taleh Kazımov Mərkəzi Bankın sədri təyin edilib

Prezident İlham Əliyev Taleh Kazımovun Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının sədri təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd edilir ki, Taleh Tahir oğlu Kazımov Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının sədri təyin edilsin.

Yeni vəzifə verildi

Elman Rüstəmov Baş nazirin müşaviri təyin olunub

Elman Rüstəmov Baş nazirin müşaviri təyin olunub.

Bununla bağlı Baş nazir Əli Əsədov sərəncam imzalayıb.

Məlumatı Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən Trend-ə təsdiqləyiblər.

Qeyd edək ki, ötən gün Elman Rüstəmov Azərbaycan Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin üzvlüyündən azad edilib.

MEDIA-nın əməkdaşı BDU-da mühazirə deyib

Mediannın İnkişafı Agentliyi ilə Bakı Dövlət Universiteti arasında əməkdaşlıq çərçivəsində Jurnalistika fakültəsinin tələbələri ilə görüş keçirilib.

“Şərq” xəbər verir ki, Agentliyin əməkdaşı Səbinə Seyidova tələbələrə televiziya da proqram strategiyası mövzusunda mühazirə deyib, audiovizual mediada jurnalist fəaliyyətinin inceliklərindən danışmış.

Rusiya MN-dən xəbərdarlıq

Təxribat davam edərsə, Kiyevi vuracağıq

Rusiya Silahlı Qüvvələri Kiyevə zərbə endirə biləcəyini açıqlayıb.

APA xəbər verir ki, bu barədə Rusiya Müdafiə Nazirliyinin məlumatında bildirilib.

“Biz Ukrayna qoşunlarının təxribat cəhdlərini və Rusiya ərazisindəki hədəflərə zərbələr endirdiyini görürük. Belə təxribat davam edərsə, Rusiya Silahlı Qüvvələri qarargəzətilmə mərkəzlərinə, o cümlədən Kiyevdə Rusiya ordusunun indiyədək çəkəndiyi mərkəzlərə zərbələr endirəcək”, - deyərək Rusiya MN-dən bildirilib.

Başqa ölkələr növbəti hədəf ola bilər

Zelenski: “Ukraynadan başqa heç kim Rusiyanı dayandıra bilməz”

“Ağır silahlarla təchiz olunmuş Ukraynadan başqa heç kim Rusiyanı dayandıra bilməz”.

Bunu Ukraynanın Prezidenti Vladimir Zelenski videomüraciətində deyib.

O xatırladı ki, Rusiya fevralın 24-də Ukraynaya qarşı genişmiqyaslı müharibəyə başlayıb.

“Rusiya əmin idi ki, Ukraynanı 5 günə işğal edəcək. Bu, bizim ölkəmizi məhv etmək, demokratiyamızı çökdürmək üçün onların təyin etdiyi zaman kəsimi idi. Lakin onların kimə qarşı savaşaçaqlarına dair aydın bir fikri yox idi. Ruslar bilmirdilər ki, biz öz azadlığımızı necə qiymətləndiririk”, - Zelenski bildirib.

Zelenski qeyd edib ki, ötən bu müddət ərzində Ukrayna qüvvələri Rusiyanın çox sayda silah və hərbi texnikasını məhv edib: “Lakin bu kifayət deyil. Rusiya hələ də yalnız Ukraynaya deyil, Polşaya, Moldovaya, Rumiניyaya və Baltik ölkələrinə hücum etmək gücünə malikdir. Əgər Ukraynanın azadlığı əldən gedərsə, bu ölkələr növbəti hədəf ola bilər. Buca və Mariupoldan olan görüntülər Rusiyanın dünya

üçün real niyyətlərini nümayiş etdirir. Bu, yalnız silahın gücü ilə dayandırılabilir və bu istiqamətdə indi addım atılır.”

malıdır”.

Zelenski vurğulayıb ki, Ukraynanın ağır artilleriyaya, zirehli maşınlara, havadan müdafiə sistemlərinə və döyüş təyyarələrinə ehtiyacı var: “Mümkün qədər daha çox 152 və 155 millimetrik artilleriya mərmirlərinə, “Qrad”, “Smerç”, “Tornado”, M142 HIMARS-lara, silahlı heyətə daşımaq üçün zirehli avtomobillərə, T-72 və oxşar tanklara, S-300 və BUK kimi havadan müdafiə sistemlərinə ehtiyacımız var. Şəhərlərimizi blokadadan çıxartmaq, milyonlarla ukraynalının və avropalının həyatını xilas etmək üçün hərbi təyyarələr lazımdır.

Qərb ölkələrinin bunu etməsi üçün bütün imkanları var. Ukraynanı silahlandırın, azadlığı xilas edin!”, - Ukrayna lideri vurğulayıb. (apa)

O diqqətə çatdırıb ki, əlavə silahlar olmasa, bu müharibə səfəlt, əzab və dağıntılarla yayın sonsuz qan gölünə çevriləcək. “Mariupol, Buca, Kramatorsk - siyahı davam etdiriləcək. Ağır silahlarla təchiz olunmuş Ukraynadan başqa heç kim Rusiyanı dayandıra bilməz”.

Moped sürücülərinin nəzərinə

Sürücülük vəsiqəsi lazım olacaq

Bakıda mopeddən istifadə edən şəxslərə bağlı nəzarət profilaktiki tədbirlər keçirilib.

Bu barədə report-a Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi (DYP) İdarəsinin baş inspektoru polis mayoru Araz Əsgərlı deyib. Bildirilib ki, bununla bağlı Səbail rayonu DYP şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən tədbir keçirilib. Tədbirdə Daxili İşlər Nazirliyi yanında İctimai Şuranın üzvləri də iştirak edib:

“Mopedlərin nasaz vəziyyətdə istifadə olunması, yol hərəkəti və təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunmaması bunun nəticəsində isə qəzaların sayının artması ictimaiyyətin ciddi şəkildə narahatlıq və narazılığına səbəb olan hallardır. Tədbirdə moped istifadəçilərinə kaskadan istifadə etmələri, ümumi nəzərdə tutulan qaydaları pozmamaları tələb edilib. Xüsusilə də kuryer xidmətinə həyata keçirən şəxslərlə söhbət aparılıb.

Əhalidən də xahiş edilib ki, bu cür işlərə məşğul olan şəxslərin fəaliyyət istiqamətlərini daha da çətinləşdirməsinlər. Aparılan sorğular zamanı mopeddən istifadə edən şəxslər bildirirlər ki, qayda pozmalarına əsas səbəb sifarişçilərin onları bir çox hallarda tələsdir-

mələri olur.

Nəzərə almaq lazımdır ki, bu hadisələrdən ən çox əziyyət çəkən, xəsarət alanlarda elə moped istifadəçiləridir. Belə tədbirlər indi qədər əsasən, Nərimanov, Nəsimi, Yasamal və Səbail rayonları ərazilərində keçirilib və mütləmədi olaraq da baş tutacaq”.

“Əlavə olaraq bildirmək istəyirik ki, bu sahədə qanunvericiliyə dəyişiklik, yəni mopedlər (müərrək həcmləri 50 kubmetrə qədər olan) üçün dövlət qeydiyyatına alınması, eyni zamanda onların sürücülük hüquqlarının təmin olunması ilə bağlı müvafiq qanunvericiliyə Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən təkliflər verilib. Təkliflər hökumət tərəfindən müsbət qarşılanıb.

Yaxın zamanlarda bu növ nəqliyyat vasitələrinin idarə edən şəxslərin də hüquqlarının, eyni zamanda məsuliyyətlərinin artırılması istiqamətində də normativ hüquqi bazaya dəyişikliklər olunaçaq bələliklə də kortəbii şəkildə təsadüfi adamlar bu növ nəqliyyat vasitələrini idarə edərkən daha məsuliyyətlə olmağa məcbur olacaq bu isə problemlərin bir qismini həll edəcək”, - o, vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə son günlər yenidən müzakirə predmetinə çevrilmiş ATƏT-in Minsk qrupundan danışmış. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, ATƏT yeni realıqları tam qəbul edib. Ölkə rəhbəri xatırladı ki, Minsk qrupu ikinci Qarabağ müharibəsinə qədər 28 il fəaliyyətdə idi və həmsədr ölkələr bu illər ərzində Azərbaycana, Ermənistanla belə də yüzlərlə səfər ediblər. Ancaq nəticəsi göz qabağındadır, nəticə sıfırdır: “Bunun səbəbləri də Azərbaycan ictimaiyyətinə məlumdur. Bu haqda çox danışmaq istəməzdim. Azərbaycan bu münasq-

ləndirmək olar. Ekspertin sözlərinə görə, indiki mərhələdə iki ölkə arasındakı mövcud problemləri heç bir halda Minsk qrupu həll edə bilməz. Çünki qrupun belə bir səlahiyyəti, mandatı yoxdur: “Həmsədrlər münasqəşəni sülh yolu ilə həll etməli idi. Qurum bunu edə bilmədiyi

Bakı Brüsselin vasitəçiliyinə daha çox etibar edir

Prezidentin əmin danışması prosesin müsbətə doğru irəliləyəcəyini göstərir

şəni özü həll edib. Hərbi-siyasi yollarla həll edib”.

Prezident diqqətə çatdırıb ki, Minsk qrupuna münasqəşənin həlli üçün verilmiş mandat də-yure qüvvədə olsa da, de-fakto etibarsız sayıla bilər. Ölkə başçısı bildirib ki, bir ildən çox müddətdə həmsədrlər bizə hər hansı təklif verməyiblər: “İndiki şəraitdə həmsədrlər formatı faktiki olaraq qeyri-funksional vəziyyətdədir. Bunu artıq bu həmsədr ölkələrin yüksək vəzifəli şəxsləri bildirirlər və belə olan halda, əlbəttə ki, hər hansı bir qrup şəklində fəaliyyətdən söhbət gə-də bilməz”.

Bununla yanaşı, Azərbaycan rəhbəri əlavə edib ki, ATƏT mötəbər beynəlxalq təşkilat kimi öz rolunu oynaya bilər: “İndi məsələ Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşmasıdır. İstənilən beynəlxalq təşkilat, bu sahədə öz töhfəsini verə bilən təşkilat, əlbəttə ki, qəbuləndirəndir”.

Politoloq Turan Rzayev “Şərq”ə bildirib ki, ölkə başçısının sözlərini Azərbaycanın ATƏT-in Minsk qrupu ilə bağlı yekun qərarını kimi qiymət-

kim, Ermənistanla Azərbaycan arasında baş verən müharibənin də qarşısını ala bilmədi. Rəsmi Bakı hazırda öz yoluma Brüssel formatı ilə davam edir. Birinci və ikinci Brüssel görüşlərində əldə edilən razılaşmalar, atılan konkret addımlar bu formatın daha konstruktiv

“İndiki məqamda Ermənistan hakimiyyəti Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını dilə gətirir”

və məhsuldar olduğunu göstərir. Təsədüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev müşavirədə Avropa İttifaqının vasitəçiliyini müsbət qiymətləndirdiyini də açıqca söylədi. Avropa İttifaqının post-münasqəşə dövrünün realıqlarını qəbul etdiyini deyən dövlət başçısı buna misal olaraq Brüsseldə qəbul edilən ortaq bəyanatlarda “Dağlıq Qarabağ” ifadəsinin işlədilməməsini göstərdi. Bu, Azərbaycanın Ermənistanla həllini gözləyən məsələlərdə Brüsselin vasitəçiliyinə inamını artırır. Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın

Brüsseldə Azərbaycanın sülh üçün təklif etdiyi 5 baza prinsipi qəbul etdiyi məlum idi. Görüş sonrası da bu haqda məlumatlar vardı. Prezidentin müşavirədə bu məsələni bir daha qeyd etməsi məlumatı tam təsdiqləmiş oldu”.

Analitikə görə, prinsip etibarilə Ermənistanın bu şərtləri qəbul etməkdən başqa çarəsi də yox idi: “Hər şeydən əvvəl bunu İrəvandan Brüssel də tələb edib. İndiki məqamda Ermənistan hakimiyyəti Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını dilə gətirir. Lakin erməni rəsmiləri açıq-

lamalarında hələ də Qarabağın “statusu”nun müəyyənlaşması məsələsinə gündəmdən düşürürlər. İrəvan verdiyi vədə əməl etməlidir. Əks təqdirdə iki ölkə arasında yekun sülh mümkün olmayacaqdı ki, bunun da bütün məsuliyyəti Ermənistanın üzərində qalacaqdı. Lakin Prezidentin bu məsələdə əmin danışması prosesin müsbətə doğru gedəcəyini, ən azından rəsmi Bakının əlində İrəvana qarşı təzyiq riçəqlərinin olduğunu göstərir”.

İsmayıl Qocayev

Erməni deputatlar Qarabağa buraxılmadı

Rus sülhməramlılar Bakının tələbini yerinə yetirdi

Bununla Ermənistan müxalifətinin mövqeyi zəiflədildi və Paşinyanın sülh yolunun önü açıldı

İsmayıl Qocayev

Ermənistan parlamentinin 17 deputatı "Qarabağın "müstəqilliyi" uğrunda mübarizəyə dəstək" adlı tədbir təşkil etmək üçün torpaqlarımıza üz tutublar.

Ancaq Rusiya sülhməramlıları erməni deputatları Qarabağa buraxmayıb, onları Laçının girişində saxlayıblar. Erməni deputatlara Xocalı soyqırımını həyata keçirən Seyran Ohanyan başçılıq edirmiş. Qeyd edək ki, erməni deputatlar ötən ilin sentyabrında Xankəndinə səfər etmişdi. Bu, Azərbaycanın ciddi etirazına səbəb olmaqla yanaşı, sülhməramlıların yarıtmaz fəaliyyətini də növbəti dəfə gündəmə gətirmişdi. Heç şübhəsiz, erməni deputatların Qarabağa girişi Bakının tələbi ilə bağlanıb.

Siyasi şərhçi Asif Nərimanlı "Şərq"ə bildirib ki, Seyran Ohanyan

Ermənistan parlamentinin tribunasına separatçı-terrorçuların qondarma əski parçasını taxaraq, iclası tərk etmiş, dəstəsi ilə Qarabağa yola düşmüşdü. Analitik qeyd edib ki, Paşinyanın partiyasını təmsil edən deputatlar isə Ohanyana etiraz edərək, əski parçasını tribunadan götürmüşdülər. "İrəvanda yaşayan bu qalmaqaldan sonra Ohanyanın rəhbərlik etdiyi deputat qrupunun Qarabağa buraxılmamasına görə "Ermənistan" bloku Paşinyanı Azərbaycanla "əməkdaşlıq"da ittiham edir. Brüssel görüşü və sonrasında müxalifətin Qarabağ kartından hakimiyyətdə qarşı istifadə etməsi daha intensiv hal alıb. Ermənistanın müxtəlif yerlərində qondarma əski parçasını asmaq kampaniyası da bu prosesin tərkib hissəsidir. Azərbaycanla sülh sazişinə qarşı çıxan "Qarabağ klani"nin qalıqları

Paşinyan üçün ciddi "baş ağrısına" çevrilib. Bu təcridatçı qrupun Azərbaycan ərazisinə buraxılmaması onların Qarabağ kartından istifadə imkanlarını, xüsusilə Xankəndidəki separatçı "deputatlar"la birləşərək, təcridat fəaliyyətini məhdudlaşdırır. Eləcə də baş separatçı Araik Arutyunyanın Paşinyana qarşı "alternativ" düzəltmək təşəbbüsünü zərərsizləşdirir. Daşnakların səfərində məqsəd Qarabağın "müstəqillik" iddialarına dəstək tədbirinin təşkil edilməsi olub. Ermənistan XİN-nin deputatların qarşısının alınması ilə bağlı narahatlığını dilə gətirməsi rəsmi İrəvanın müxalifətin iddialarını təkbiz etməsi deməkdir".

Ekspert vurğulayıb ki, rəsmi Bakı Koçaryanın dəstəsinin Qarabağa girişinə qadağa qoymaqla birdən çox gediş edir: "Bununla Ermənistanda Qarabağ kartından istifadə edilməsi imkanını azaldır. Digər yandan Ermənistan hakimiyyətinə qarşı müxalifətin rıçaqlarını zəiflədir. Bu, Brüsseldə ölkə başçısı İlham Əliyevlə razılaşan Paşinyanın önünü açır. Həm də erməni müxalifətinin hakimiyyətə qarşı ittihamlarını gücləndirir və bu gedişlə Bakı İrəvanın siyasi gündəminə təsir edir. Eyni zamanda Qarabağdakı separatçı-terrorçuların "müstəqillik" iddialarına dəstəyin çevrəsini daraldır. Burada əsas diqqət çəkən məqamlardan biri də sülhməramlıların Azərbaycanın istəyini yerinə yetirməsidir. Mümkündür ki, Qarabağdakı son proseslərdə Bakının prinsipial mövqe sərgiləməsindən sonra sülhməramlı kontingentin rəhbərliyi - Rusiya tərəfi əlavə qarşıdurmanın yaranmasını istəmir. Erməni deputatların geri qaytarılması bütün hallarda Qarabağda Bakının mövqeyini gücləndirən məqamdır".

Kiyev indiki vəziyyətdə heç atəşkəsə də razı olmaz

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Belarus həmkarı Aleksandr Lukaşenko ilə görüşdə Ukraynanı ittiham edib. Putin deyib ki, Moskva İstanbul görüşündə Kiyevlə müəyyən razılığa gəlmişdi. Razılıq ondan ibarət idi ki,

Zelenski hakimiyyətinin taleyi həll olunur

Ukrayna ərazi bütövlüyü məsələsində güzəştə getməyəcək

Ukrayna üçün təhlükəsizlik təminatı Kırım, Sevastopol və Donbass ərazisinə aid edilməyəcək. "Rusiya danışıqların davam etməsi üçün şərait yaratdı. Lakin Ukrayna tərəfi İstanbul razılaşmasından uzaqlaşdı. İndi təhlükəsizlik təminatı məsələsi ayrıca müzakirə olunur, Kırım, Sevastopol və Donbass məsələsi bu danışıqlar çərçivəsindən kənara çıxarılır. Başqa sözlə, yenidən çıxılmaz vəziyyətə qayıtdıq". Bununla yanaşı, Putin vurğulayıb ki, tərəflərin danışıqları və dialoq üçün ən əlverişli məkan Belarusdur.

Rusiya rəhbərinin açıqlamasını "Şərq"ə şərh edən politoloq Azər Rəşidovlu deyib ki, Moskva üçün heç bir anlaşmanın önəmi yoxdur. Analitika görə, İstanbulda anlaşma əldə olunması Ankaranın gücünün etirafı demək olardı: "Buna nə Moskva, nə də ki Minsk razı ola bilər. Həm də görünür, Belarus lideri Lukaşenko Kiyev və Moskvanın Türkiyədə anlaşmasını həzm edə bilmədiyini açıq nümayiş etdirib. Tərəflər arasında ilk danışıqlar prosesi Belarusda baş tutsa da, bu günə əldə olunan irəliləyişlər birmənalı şəkildə Türkiyənin vasitəçiliyinin nəticəsidir. Belarusun iştirakı ilə baş tutan danışıqlar

da isə hər hansı bir nəticə əldə edilməmişdi. Bu mənada Belarus artıq arxa plana keçirilib. Rəsmi Minsk vasitəçi qismində ciddi qəbul edilmir. Bu isə Belarus prezidentini qəzəbləndirir. O ki qaldı Kiyev və Moskvanın anlaşmasına, inanırıam ki, Kiyev güzəştlərə hazır olsun".

A.Rəşidovlunun qənaətinə, Kiyev nəinki ərazisinin bölünməsinə, indiki vəziyyətdə heç atəşkəsə də razı olmaz: "Atəşkəs Rusiyanın işğalı altında qalan ərazilərdə hərbi baxımdan güclənməsi və sonrakı mərhələdə növbəti bəhanələrlə həmin ərazilərdən plastdarm kimi istifadə etməsi deməkdir. Bu, nə hərbi taktiki, nə də strateji baxımdan Ukrayna üçün əlverişlidir. Kiyevin hansısa ərazisindən imtinasına razı olacağını düşünmürəm. Burada söhbət təkə ərazi bütövlüyü məsələsindən getmir. Bu həm də hakimiyyətin taleyi məsələsidir. Zelenski hakimiyyəti ölkənin bölünməsinə, ərazilərinin nəzarətindən çıxmasına imza atırsa, öz məhvinə imza atmış olur. Təbii ki, sülhə nail olmaq üçün Ukraynanı dəstəkləyən ölkələrdən bir qismi, yaxud hamısı Ukraynanı buna məcbur etməyə çalışa bilərlər, amma Kiyev buna getməz".

İsmayıl Qocayev

Zəngəzur dəhlizi bir şansdır

“Ermənistanın gələcəyi artıq Rusiya ilə deyil, Azərbaycan və Türkiyə ilə bağlıdır”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə aprelin 12-də bu ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirə keçirilib.

Müşavirədə bir sıra mövzulara toxunan ölkə başçımız yekun nitqində Zəngəzur dəhlizinə diqqət çəkib: "Zəngəzur dəhlizi açılmalıdır. Zəngəzur üzərindən həm dəmir yolu, həm avtomobil yolu məsələsi ilə bağlı aprelin 6-da Brüsseldə geniş fikir mübadiləsi aparılıb. İran üzərindən yolun Naxçıvana çəkilməsi və oradan dünya bazarlarına çıxarılması layihəsi də artıq hazırlandı". Prezident diqqətə çatdırıb ki, Ermənistan bizim planlarımızı əngəlləyə bilməz: "Ögər Zəngəzur üzərindən biz keçid verməyə, özü itirəcək və birinci növbədə 10 noyabr Bəyannaməsini pozmuş olacaq".

Millət vəkili, AŞ PA-da Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov bu barədə "Şərq"ə danışarkən qeyd edib ki, müşavirədə həm Azərbaycanın iqtisadi uğurları, həm də qə-

ləbəmizin beynəlxalq səviyyədə qəbul olunması faktları bir-bir sadalanıb: "Burda ən vacib məqamlardan biri də cənab prezident tərəfindən Ermənistanın rəsmi Bakının təklif etdiyi sülh müqaviləsinə razılıq verməsi, masaya əyləşmə razılığı və bu istiqamətdə konkret addımların atılması ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər olub. Müşavirədə Azərbaycanı və dünya ictimaiyyətini maraqlandıran mövzular üst-üstə düşüb. Ermənistanı isə həm Azərbaycan, həm də dünya tərəfindən sülhə dəvət etmə, əks halda sülhə məcbur etmə məsələsi gündəmə gəlib".

Parlament üzvü vurğulayıb ki, artıq bizim qələbəmiz dünya tərəfindən qəbul olunub və hazırda Azərbaycan bu qələ-

bənin yeni realitiyinin tam şəkildə həyata keçirilməsi üçün lazım olan məsələləri həll edir. "Azərbaycan onsuz da öz məqsədlərinə çatacaq. Cənab prezident də bunu vurğulayıb. Rəsmi İrəvan öz gələcəyini Rusiya və ya Qərblə

əlaqələndirməyə çalışır. Ermənistanın gələcəyi artıq Rusiya ilə deyil, məhz Azərbaycan və Türkiyə ilə bağlıdır. Qərblə əlaqə qurmaq istəyən Ermənistanın yolu isə yalnız Azərbaycan və Türkiyədən keçir".

S.Seyidovun sözlərinə görə, Ermənistan normal dövlət olmaq istəyirsə, bunun üçün hazırda Azərbaycanın təklif etdiyi layihələrə qoşulmalıdır. Həmin layihələrin də ən əhəmiyyətlilərindən biri Zəngəzur dəhlizidir: "Bu dəhliz nə qədər tez açılırsa, Ermənistan üçün bir o qədər yaxşı olacaq. Zəngəzur dəhlizi Ermənistan üçün yaradılmış şansdır. Ona bu şansıdan düzgün istifadə etmək qalır".

Günəş Mərd

Makron böyük ehtimalla yenidən prezident seçiləcək

Fransa lideri artıq Azərbaycanla da hesablaşmaq məcburiyyətində qalacaq

"Fransada prezident kim olursa-olsun ermənilərə simpatiya bəsləyəcək". Bu sözləri "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu deyib. Ekspert bildirib ki, Fransanın keçmiş prezidenti Nikola Sarkozy Makrondan fərqli olaraq Azərbaycana bir neçə dəfə səfər edib, ikili əlaqələrin əhəmiyyətindən danışib:

"Ancaq Sarkozy də ermənilərə simpatiyasını gizlətmir, "ermənilər bizim kiçik bacımızdır" ifadəsini səsləndirirdi. Prezident seçkisdə ikinci

tura keçən Emmanuel Makronun sağıcı Li Pen üzərində qələbə gəlmə ehtimalı yüksəkdir. Ötən dəfə də belə olmuşdu. Çünki seçkidə üçüncü sırada qərarlaşan Melanşon tərəfdarları Li Penin əleyhinə səs verməyə çağırıb. Bu isə onu tərəfdarlarının eksser hissəsinin Makrona səs verəcəyi anlamına gəlir".

Analitik qeyd edib ki, Makron erməni sevgisini ikinci Qarabağ müharibəsində kifayət qədər nümayiş etdirdi. O, prezidentliyi dövründə Azərbaycana səfər etmədi: "Ancaq müharibədən aylar sonra müşavirləri Makrona anladılar ki, Cənubi Qafqazın əsas dövləti olan Azərbaycanla da hesablaşmaq lazımdır. Makron Azərbaycana yönəlik xarici siyasətini bir qədər korrekte etməyə məcbur qaldı. Fransanın bir qrup şirkətinin təmsilçisinin bu günlərdə Azərbaycana gəlişi, investisiya imkanlarını öyrənməsi, hətta Qarabağın azad olunmuş bölgələrində çalışma imkanları iki ölkə arasındakı münasibətlərdə buzları əridə bilər. Yeter ki, Makron ikinci dəfə prezident seçildikdən sonra əvvəlki yanlışını təkrarlamasın".

İsmayıl

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən müşavirə zamanı ölkə başçısı iqtisadi göstəricilərimiz, sosial-iqtisadi yekunlar, inflyasiya, ərzaq ehtiyatlarımız və s. məsələlərə toxunub. Analitik Aqşin Kərimov prezidentin müşavirədəki çıxışının hərbi-siyasi aspektlərini "Şərq"ə şərh edib:

"İlham Əliyevin müşavirədəki çıxışı Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normallaşması prosesinə dair pragmatik təkliflər üzərində qurulub və ATƏT kimi təşkilatların bu məsələdə üzərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsi barədə çağırışlardan ibarətdir. Prezidentin çıxışından bir daha aydın oldu ki, artıq ATƏT də, onun mandat verdiyi Minsk qrupu da Azərbaycanın Ermənistan üzərindəki qələbədən son-

Rusiya da, İran da mesajlarını aldı

Ermənistanı silahlandıran ölkə Azərbaycanın dostu ola bilməz

ra yaratdığı realitiyi qəbul edib. Azərbaycan-Ermənistan əlaqələrinin yaranması üçün ali səviyyədə verilən bəyanatlarda münəqişənin bitdiyi vurğulanı və "Dağlıq Qarabağ" ifadəsinə yer verilmir. ATƏT bundan sonra konstruktiv mövqe ilə Azərbaycan-Ermənistan münasibətinin normallaşmasına töhfə verə bilər. Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan Brüssel görüşündə Azərbaycanın təklif etdiyi 5 maddəlik baza prinsipini qəbul edib. İndi Ermənistanın təcridə çıxması və inkişafı,

Azərbaycan və Türkiyə ilə əlaqələri beynəlxalq hüquq norma və prinsiplər əsasında normallaşmalıdır. Bundan sonrakı proseslərin müsbət məcrada inkişafı həmin bu zəminlər üzərində inkişaf etməlidir, əks təqdirdə Azərbaycan yenidən başqa təzyiq formullarını işə salacaq".

Siyasi şərhçi diqqətə çatdırıb ki, hazırda ATƏT-in Minsk qrupunun de-fakto olaraq etibarsızlığı və yarasız olması onun hüquqi əsasını da sual altına qoyur: "Bu mənada ya həmsədrlər Azərbaycanın təklif etdiyi prinsipləri əllərində rəhbər tutaraq çəki eyni nöqtəyə vurmamalıdır, ya da özlərini bu format çərçivəsində prosesdən kənarda tutmalıdır. ATƏT-in Minsk qrupunun qərəzli yanaşmalarla fəaliyyətini Rusiyanın Xarici işlər naziri Sergey Lavrov da etiraf edib. Bu isə çürümüş həmsədrlik institutunun formatında dəyişikliyi aktual edir. Bunun üçün ya həmsədrlik institutu özünün buraxıldığını elan etməli, ya da həmsədrlik kreslosunda əyləşən dövlətləri daha etibarlı dövlətlər əvəz etməlidir. Nəzərə alaq ki, Minsk qrupunun 11 üzvü var, onun tərkibindəki Türkiyə və Al-

maniyanın həmsədrliyə gəlməsi daha pragmatik olardı. Yəqin ki, kulislərdə bu cür müzakirələr gedir. Reallaşması çətin məsələ olsa da, mümkünsüz deyil".

A.Kərimovun sözlərinə görə, Azərbaycan Ermənistanın növbəti dəfə qeyri-konstruktiv fəzaya keçəcəyi risklərini hesablayır və yeni dünya nizamı yaradılması istiqamətində aparılan amansız mübarizədə özünün müdafiə qabiliyyətini artırır: "Bunu postmünəqişə realitiyinin gərçivəsinin də fəvqünə çıxarır. Prezidentin

“Ermənilər nəhayət anlayacaq ki, Azərbaycan vətəndaşlarıdır və onlar Azərbaycan bayrağı altında yaşamaqlıdırlar və yaşayacaqlar”

müşavirədə Azərbaycanın hərbi potensialına da diqqət çəkmişdi həmin mesajı özündə cəmləşdirir və perspektiv istiqamətləri göstərir. Bu perspektivdə Azərbaycanın başqa ölkələrlə hərbi-texniki əməkdaşlığı inkişaf etdirməsi xətti dayanır, bu isə ölkəyə ən müasir silah və texnikaların idxalının davam etdirilməsini açılmıyaz edir. Hərbi yönəldi digər istiqamət Azərbaycan ordusunun Türkiyə modelinə keçididir. Bunun tərkib hissələrindən biri də xüsusi təyinatlı qüvvələrinin daha da təkmilləşdirilməsi və komando hərbi birliklərinin sayının çoxalmasıdır. Azərbaycan ildən-ilə komando hərbi hissələrinin sayını artıracaq - İlham Əliyevin çıxışındakı bu məqam Azərbaycanın müdafiə və təhlükəsizliyi üçün böyük işlər görülcəyinin anonsu kimi qiymətləndirə bilər. Artıq minlərlə komando tam hazırlıqlı döyüşçü kimi

hazırlanıb və hazırlanacaq. Bununla paralel olaraq xüsusi təyinatlı qüvvələr şəxsi heyətinin sayının artırılması hərbi məqsədlərdə dayanan hədəflərdəndir. Komando hərbi birlikləri mümkün düşmənin taktiki, xüsusi təyinatlı qüvvələr isə strateji dərinliyinə sızmaq əməliyyatlarını icra edirlər. Hər hansı döyüş şəraitində isə fəaliyyət koordinasiya edilir".

Analitik düşündürür ki, ölkə başçısı müşavirədə Ermənistanın silahlanma ehtimalı ilə bağlı danışarkən iki mesaj vermək istəyib: "Övvələ Azər-

baycan Ermənistanı yon alaraq silah daşıyan bütün silah trafiklərinə nəzarət edəcək (əvvəl də belə idi). Daha sonra Ermənistanı silahlandıran ölkə Azərbaycanın dostu ola bilməz. Ermənistan ordusunu silahla qidalandıran ölkələr isə münəqi-

şə təcürübəsindən bizə bellidir. Ona görə də İlham Əliyev bununla Rusiyaya, eləcə də İrana mesaj ötürür. Prezident çıxış zamanı, eyni zamanda, bu yaxınlarda Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazilərində baş verən hadisələrə, Azərbaycanın Xankəndinə qazın verilişini bərpə etməsinə diqqət çəkib: "Biz indki qazı bərpə etmişik və ermənilər bunu qiymətləndirmədilər. Biz, sadəcə olaraq, xoş niyyət göstərməmişik. İstəməsəydik, bərpə etməzdik. Kim bizə söz deyər bilər? Biz borclu idik onu bərpə etməyə? Yox! Bərpə etdik, ümid edirik, onlar da anlayacaq ki, Azərbaycan vətəndaşlarıdır və onlar Azərbaycan bayrağı altında yaşamaqlıdırlar və yaşayacaqlar". Bu sitat gələcəkdə Xankəndidə Azərbaycan bayrağı dalğalanacaq deməkdir".

Günəş Mərd

çağını "Şərq"ə əslən Kəlbəcər-dən olan peşəkar jurnalist, yazıçı, Azərbaycan oxucusunun həm də "Səhər" qəzetindən tanıdığı Hidayət Elvüsal anlatdı:

- İstisu sanatoriyası sovet illərində ümumittifaq statusu almışdı. Cənab Prezidentin xatırlatdığı kimi ora sovet ittifaqının hər yerindən gəlidlər, xarici ölkələrdən də həmçinin. İstisunun şöhrəti hər yere yayılmışdı. Çünki həqiqətən də İstisu fəvqəladə gücə - müalicə gücünə malikdir. Övladı olmayanlar İstisuda vanna qəbul edirdi, bu möcüzəvi sudan içirdi, övlad sahibi olurdu. İstisuyun bir neçə növü var. Eləsi var ki, dəri-

İstisu yenə şöhrətini qaytaracaq

Hidayət Elvüsal: "Oranı tanıyan, mineral sulara bələd olan alimlər işə cəlb olunmalıdır"

Mələhət Rzayeva

"...İstisuda sanatoriyanın həyatında baş həkim onları görəndə kimi gülümsünü:

- Bilirəm, - dedi, - niyə gəlmisiniz. Vurğun şeirinin ilahi gücü sizi çəkib getirib, şair aşağıdakı bənada, on birinci otaqda qalır...

Səməd Vurğun evyanda tək idi, kreslodə oturmuşdu. Onları gülürlə qarşıladı. Hiss olunurdu ki, təklidən darıxıb, qonaqlarına oturmağa yer göstərdi.

Təklifini bir neçə dəfə təkrar elədi. Səfər də, Paşa da, qapının ağzında çəkinəckli dayanan çavan sürücü də ilahi vurğunluqla Vurğuna baxırdılar. Sürücünün qərribə, heyretli baxışları sanki di- lə gəlib deyirdi: Budun şöhrəti düz-dünyanı tutan Səməd Vurğun?!

Şair həkimə yaxın yoldaşı kimi ərkəyana müraciət edirdi:

- Dostların getirdiyi dağ çiçəklərini dağların qoynunda qoymayın solma-ğa..."

Bu sətirler araşdırmaçı-publisist, hərbi jurnalist Şəmiştan Nəzirinin "Yaddaşlarda yaşayan Vurğun" kitabındandır. Dahi şairimiz Səməd Vurğun 1955-ci ilin iyulunda Kəlbəcərin İstisu sanatoriyasında müalicə alıb. Görünür, kimse şairə oranı məsləhət görübmiş. Kitabda həmçinin S.Vurğunun Dədə Şəmsşirə görüşü barədə də xatirəyə də yer verilib. Oxucumuz Səməd Vurğunun Kəlbəcərdə - İstisuya səfərini niyə xatırlatdığımızı təxmin etdi, yəqin. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev 2022-ci ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunmuş müşavirədəki nitqində Kəlbəcər, İstisu, orada görülməli işlər barədə də danışdı: "İstisu sanatoriyası sovet vaxtında çox məşhurdur. Həm Azərbaycan sakinləri, həm sovet ittifaqının müxtəlif yerlərindən ora gələnlər çox idi. Amma biz Mehriban xanımın İstisuda olanda dəhşətli mənzərəni gördük. Sanatoriya, su mənbələri tamamilə dağıdılıb. Mən demişəm bu

"İstərdim ki, İstisuya qarşı da ölçülü davranılsın, sadə insanlar ora gedib müalicə ala bilsin. İstisu hamı üçün əlçatan olsun"

vəhşi qəbilə hər yere burnunu soxub, o cümlədən oraya. Keçmiş sanatoriya-dan ancaq bəzi qalıqlar qalıb. Ona görə mən qərara gəldim ki, orada yeni, müasir otel inşa edilsin. İndi təqribən 150-160 yerlik otelin layihəsi hazırlanır. Biz müalicəvi içməli suyun istehsalına da başlamalıyıq. Bu göstəriş də verildi. İndi ilkin təmaslar olub və hesab edirik ki, bu il hər iki vacib və böyük rəmzi mənə daşıyan layihələrin təməli qoyula bilər". Prezident qeyd etdi ki, İstisuda yenə də beynəlxalq səviyyəli kurort yaranacaq: "Çünki Laçın aeroporti istifadəyə verildən və Toğana-Kəlbəcər avtomobil yolu, tunel çəkiləndən sonra həm Gəncə istiqamətindən, həm Laçın istiqamətindən Kəlbəcərdə gəlmək çox rahat olacaq. Əminəm, çox vaxt keçməyəcək ki, İstisu yenə də öz şöhrətini qaytaracaq".

Cənab Prezidentin hər sözünün arxasında durduğuna şübhə yoxdur. Prezident bunu daim əməliylə təsdiq edir. Müzəffər ordumuzun, igid əsgərlərimizin şücaəti sayəsində erməni işğalından azad edilmiş Qarabağda həyatın hər gün necə dirçəldiyi göz önündədir. Kəlbəcər də, onun şəfali bulaqları, suyu da qısa zamanda yenidən xalqın istifadəsinə veriləcək. Cənab Prezident tapşırıqlarını verib artıq. **İstisunun bundan sonrakı ömrünün necə ola-**

deki qüsurları aradan qaldırır. Eləsi də var, daxilə qəbul edilir və daxili orqanları müalicə edir. Yeni həm zahirə, həm də batınə təsir gücü var. Mərhum şairimiz Məmməd Aslan İstisuya gəlirdi, ayaqlarını salardı suya, ayağında nə ki qabar var, hamısı tökülüb gedərdi. Deməli, bu suyun möcüzəsi budur ki, üstə olan ölü hüceyrələri tökdür, diri, yaşayan hüceyrələrə yerində qalır. Diri hüceyrələri məhv olmur. İstisuyun qəribəliyi həm də bu idi ki, 5 dəqiqə soyuq su gəlirdi, ardınca isti su. İsti su ilə soyuq su belə növbələşirdi. Amma bir vaxt akademik Mirəli Qaşqay ora gəlib, bəlkə də nəse ixtira etmək, suyun tərkibini, mənbəyini müəyyən etmək üçün bir buruq inşa etdirdi orda. O buruq inşa ediləndən su yoxa çıxdı, itib getdi. İsti su ilə soyuq suyun növbələşməsi də pozuldu. Bilirsiz, təbiətə heç vaxt əmr etmək olmaz. Gərək təbiətin təbiətini pozmayasan. Təbii olan, təbii olaraq da qalsın, saxlansın.

H.Elvüsal İstisuyun öz əvvəlki şöhrətini qaytaracağına inandığını dedi:

- Amma hesab edirəm ki, İstisu sanatoriyasıyla bağlı işlərdə mütləq mütəxəssislər iştirak etməlidir. Oranı tanıyan, mineral sulara bələd olan alimlər işə cəlb olunmalıdır. Bəzən düşündürəm ki, insanlar nəhaq yerə yerin altındakı faydalı qazıntıları çıxarırlar. Məsələn, daş kömürü mən Yerə qara ciyəri hesab edirəm. Bəlkə də daş kömürü çıxarmaqla insanlar Yerə qara ciyəri sökürlər, dağıdırılar. Məlum məsələdir, hər bir nemət insan üçündür. Amma gərək qaydasında, bir ölçü daxilində olsun. İstərdim ki, İstisuya qarşı da ölçülü davranılsın, sadə insanlar ora gedib müalicə ala bilsin. İstisu hamı üçün əlçatan olsun. Allah-teala bu neməti bizə bəxş edibse, ondan insanların faydalanmasına şərait yaradılmalıdır.

"Azərbaycan bir çox ölkəyə ciddi dəstək verib"

Asim Mollazadə: "Azərbaycan çətin dövərdə postmüharibə və pandemiya dövründə böyük sosial layihələri həyata keçirdi"

Aprelin 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə bu ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirə keçirilib.

Ölkə başçısı bir çox məsələlərə toxunub. Prezident qeyd edib ki, postmünaqişə dövrünün nəticələri, birinci ilin nəticələri deməyə əsas verir ki, qarşımızda duran bütün vəzifələr icra edilib: "Biz, ilk növbədə, beynəlxalq təşkilatlarla öz təmaslarımızı, fəal əməkdaşlığımızı davam etdirmişik və dünyanın aparıcı beynəlxalq təşkilatları yeni realılıqları qəbul ediblər".

Ölkə başçısının çıxışını yüksək qiymətləndirən Azərbaycan Demokratik İslahatlar Partiyasının sədri, millət vəkili Asim Mollazadə görülməli işlərin müsbət nəticə verdini bildirdi:

"Mənə elə gəlir ki, Azərbaycan çox çətin dövərdə postmüharibə və pandemiya dövründə çox böyük sosial layihələri həyata keçirdi. İlk növbədə müharibə əlillərini, şəhid ailələrini sosial cəhətdən dəstəklədi.

Bununla yanaşı, əhali üçün pandemiya dövründə vəziyyəti stabiləşdirməklə əlaqədar ciddi proqramlar həyata keçirilib. Bu istiqamətdə aparılan işlər ölkəmizi çətin

problemləri dəf etməyə imkan yaradıb".

Millət vəkili Azərbaycanın daim başqa ölkələrə yardım etdiyini xüsusi vurğulayıb: "Həmçinin dünyada bu istiqamətdə bir çox ölkələrdə zəruri işlər görülməyib, zəif ölkələrə dəstək verilməyib. Azərbaycan BMT-nin tribunasından istifadə edərək COVID-lə bağlı mübarizədə səylərini reallaşdırıb. Bir çox ölkəyə ciddi dəstək verib. Lakin daha zəngin və böyük dövlətlər bunu etməyiblər.

Bu, təəssüf doğurur. Azərbaycan həmişə humanist prinsiplərdən irəli gələn siyasət yürüdü. Dünyanın bir çox yerində köməyə ehtiyacı olanlara dəstəyimizi göstərmişik".

Cəmilə Əzim

Azərbaycanda karantin cərimələri ləğv olunmayacaq

Halbuki, indiki qiymət artımı, gəlirlərin azalması fonunda bunu müsbət addım kimi qiymətləndirmək olardı

Karantin dövründə açıq havada maska taxmayan vətəndaşlara yazılımsı cərimələrin silinməsi ehtimalı yenidən gündəmədir. Bəzi vətəndaşlar cərimə məbləğlərinin çoxluğundan şikayətlənir. Eyni zamanda pandemiya ilə əlaqədar sosial durumlarının yaxşı olmaması səbəbindən cərimələri ödəmə bilmədiklərini söyləyirlər.

Milli Məclisin deputatı Razi Nurullayev parlamentin sonuncu iclasında pandemiya dövründə vətəndaşlara tətbiq olunan cərimələrin ləğv edilməsi təklifi ilə çıxış edib: "Bizdən kasıb olan ölkələr, qonşu Gürcüstan da belə bir addım atıb. Onun üçün də parlamentin müvafiq komitəsinin bu məsələni müzakirə etməsini və plenar iclasa çıxarmasını xahiş edirəm".

Təkliflə bağlı "Şərq"ə danışan iqtisadçı Toğrul Maşallının sözlərinə görə, cərimələrin ləğvi adekvat addım olardı:

"Baxmayaraq ki, indi qaydalar mövcuddur, pandemiya dan çıxıdığca, cərimələrin

mənası yoxdur.

Cərimələrin ləğvini əhali üçün indiki qiymət artımı, gəlirlərin azalması fonunda müsbət addım kimi dəyərləndirmək mümkündür.

Bizim dövlət büdcəmiz vergilərdən və s. formalaşır.

Cərimələrə çox diqqət yetirilir. Bu cərimələrin koronavirusla mübarizəyə xərclənəcəyi söylənilib. Bizdə belə qərarın verilməsi nadir hallarda baş verir. Cərimələrin silinəcəyini düşündürürəm".

Aygün Tahir

"Elman Rüstəmov ikinci devalvasiyadan sonra getməli idi"

Asif İbrahimov: "Nailiyyətlərimiz yaxın 2 il ərzində gözəçarpan olacaq"

Ölənin baş bankiri dəyişdi. Prezident İlham Əliyev Təleh Tahir oğlu Kazımovun Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının sədri təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Qeyd edək ki, Mərkəzi Bankın sabiq sədri Elman Rüstəmov aprelin 12-i vəzifədən azad edilib. Cənab Rüstəmovun vəzifədən getməsindən sonra bank sahəsində atılacaq addımlar müzakirə predmetinə çevrilib. Çünki Azərbaycanda il-lik inflyasiyanın 9 faiz olacağı, kənd təsərrüfatı, ərzaq məhsullarının bahalaşacağı proqnozlaşdırılır. Belə ağır vəziyyətdə hansı tədbirlər görü- lə bilər?

Mərkəzi bank sisteminə önəmli kadr dəyişikliyi barədə "Şərq"ə açıqlama verən iqtisadçı-ekspert Asif İbrahimov Azərbay-

canın özünəməxsus milli iqtisadi modelinin mövcud olduğunu bildirib:

"İqtisadiyyatımızı 3 perioda bölmək olar: 1994-cü ilə qədər olan, 1994-2012 və 2012-2015 periodlar. 1994-cü il dedikdə "Əsrin müqaviləsi"ni nəzərdə tutaram. 2012-ci ilə qədər dedikdə tikinti, tullantı və neft vəsaitlərinin axınına qeyd edirəm. 2015-ci ildə isə devalvasiya vardı. Milli mənatımız xarici valyutalar qarşısında öz dəyərini itirməyə başladı. 2015-ci ilə qədər Azərbaycan bank sistemi fərqli işləyib. Bir növ kassa sistemi idi. Məsələn, hamısının bankları vardı. Həmin ildən sonra artıq beynəlxalq praktika və standartların tətbiqi həyata keçirilməyə başladı. Nisbətən təkmilləşdirmə işləri aparıldı. Buna baxmayaraq postsovet ölkələri ilə, məsələn,

Qazaxıstanla müqayisə etdikdə görürük ki, onlar bizdən qat-qat irəlidedir".

A.İbrahimov hesab edir ki, bank sahəsində ciddi islahatlar aparılmalıdır:

"Oradakı problemlərimiz hansısa şəxsin problemi deyil. Ümumi sistemə məxsus məqam idi. Təkmilləşdirmə zərurəti olan bir çox məsələlər mövcud olub. Hazırda da var. 2015-dən 2022-ci ilə qədərki prosesi fikirləşdikdə, təbii ki, bir çox sahələrdə inkişaf var. Mərkəzi Bankın bir çox qaydalarında, təlimatlarında banklara qoyduğu yanaşmada progressivlik özünü büruzə verir".

Ekspert Mərkəzi Bankın sabiq sədri Elman Rüstəmovun fəaliyyətindən də bəhs edib:

"İnflyasiya, devalvasiya və s. kimi proseslər Elman Rüstəmov və ya başqasının vəzifədə olmasından asılı deyil. Hazırda iqtisadiyyatımızın əsasını neft gəlirləri təşkil edir. Bu, situasiyadan asılıdır. Məncə, Elman Rüstəmovla bağlı verilən qərar gecikdirilib. İkinci devalvasiyadan sonra artıq bu qərar verilməlidir. Mərkəzi Bankın rəhbərliyinə yeni perspektivli kadrların təyinatını müsbət addım kimi qiymətləndirirəm. Bunun bank sahəsi üzrə dünya praktikasında beynəlxalq standartların tətbiqini ön plana çıxardacağına fikirləşirəm. Bu cəhətdən nailiyyətlərimiz yaxın 2 il ərzində gözəçarpan olacaq".

Cəmilə Əzim

"Bu gün siz "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsinin İdarə Heyətinin sədri təyin edirsiniz. Sizə böyük etimad göstərilir. Əminəm ki, siz bu etimadı doğruldacaqsınız, üzərinizə düşən məsuliyyəti dərk edirsiniz və göstərilən etimadı öz işinizlə doğruldacaqsınız".

İçərişəhər mansarlar şəhərinə çevrilməkdədi

Tapşırıqların əsl mahiyyətini çox da yaxşı anlamayanlar var

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu sözləri Şahin Seyidzadəni "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu İdarəsinin İdarə Heyətinin sədri təyin edərkən söylədi. Prezident İçərişəhərin milli sərvətimiz, dünya memarlıq tarixinin möhtəşəm abidəsi, Azərbaycan xalqının istedadının bariz nümunəsi olduğunu bir daha vurğuladı: "Əsrlər boyu Azərbaycan xalqı İçərişəhəri, onun içində olan tarixi abidələri qoruyub və bundan sonra da əsrlər boyu qoruyacaq. İçərişəhərin hər bir küçəsi, hər bir tını, hər bir daşı qiymətlidir, tarixi əhəmiyyət kəsb edir. ...Dünyada İçərişəhərə bənzər olan ikinci yer yoxdur. Düzdür, dünyanın bir neçə ölkəsində köhnə şəhər məhəllələri var, onların bir neçəsində mən olmuşam. Amma tam əminliklə deyə bilərəm ki, İçərişəhər kimi ikinci məkan, ikinci yer dünyada yoxdur. Bu, bizim tarixi irsimizdir, biz İçərişəhəri göz bəbəyimiz kimi qorumalıyıq və əminəm ki, siz bu məsuliyyəti dərk edirsiniz". Prezident qanunsuz tikililərin probleminə də toxunub və bütün dövlət qurumlarına və sahibkarlara xəbərdar etdi ki, belə hallara yol verilməsin: "Xüsusilə sahibkarlara müraciət edirəm, qazanc dalınca getmək o demək deyil ki, bız unikal şəhərimizi eybəcər binalarla korlayaq. Biz buna imkan

verməyəcəyik, qanunsuz tikililərə son qoyulmalıdır. Bu məsələyə nəzarət edən bütün orqanlar bu işlərə çox ciddi yanaşmalıdır".

Amma görünür, hələ də vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edən, Prezidentin tapşırıqlarının əsl mahiyyətini çox da yaxşı anlamayanlar var. Həm də İçərişəhərdə. İçərişəhər mansarlar şəhərinə çevrilməkdədi. Və Qorucu İdarəsinin gözü önündə. Qorucu İdarəsi İçərişəhərin içindədir. İdarənin yeni rəhbəri, digər məsul şəxslər İçərişəhərdə göy-dələnlərə oxşar binaların meydana gəldiyini görürlər, yəqin. Abadlaşma adı altında yenidən tikilən evlərə indi mansarlar da əlavə olunur. Amma tam əminliklə deyə bilərəm ki, İçərişəhər kimi ikinci məkan, ikinci yer dünyada yoxdur. Bu, bizim tarixi irsimizdir, biz İçərişəhəri göz bəbəyimiz kimi qorumalıyıq və əminəm ki, siz bu məsuliyyəti dərk edirsiniz". Prezident qanunsuz tikililərin probleminə də toxunub və bütün dövlət qurumlarına və sahibkarlara xəbərdar etdi ki, belə hallara yol verilməsin: "Xüsusilə sahibkarlara müraciət edirəm, qazanc dalınca getmək o demək deyil ki, bız unikal şəhərimizi eybəcər binalarla korlayaq. Biz buna imkan

Aydın Baxış

Tərəflər yekun sülh sazişinə yaxınlaşır

Artıq Paşinyan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır

bağlı işçi qrupların formalaşdırılması barədə danışıqların onun formatı, səviyyəsi və uyğunluğu baxımından prinsiplər gözlənilməlidir. Azərbaycan tərəfi müsbət addımlar atır və qarşı tərəfdən də bunu gözləyir".

Ermenistanın Baş naziri Nikol Paşinyan parlamentdə çıxışı zamanı rəsmi Bakı ilə aparılan müzakirələrdən behs edib. Paşinyan bildirib ki, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır. Baş nazir vurğulayıb ki, sülh müqaviləsi prosesini təxirə salmaq olmaz: "Azərbaycanla

ictimaiyyət prosesi asanlaşdırır və bu şəraitdən istifadə edilməlidir".

Tərəflərin açıqlamalarını "Şərq"ə dəyərləndirən Türkiyədə yaşayan azərbaycanlı alim, Ankara Universitetinin professoru Toğrul İsmayıl deyib ki, İrəvan yekun sülhü imzalamasının önəmini dərk etməyə başlayıb.

Professorun sözlərinə görə, tərəflər arasında 5 baza prinsipinin qəbul edilməsi, XİN başçılarının ilk dəfə birbaşa əlaqə yaratması, müəyyən pozitiv bəyanatlar Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin yeni müstəviyə keçdiyini göstərir: "Hesab edirəm ki, rəsmi Bakı ilə yanaşı, İrəvan hökuməti də bir sıra ciddi addımlar atmaqda maraqlıdır. Ən azından bundan sonra birbaşa təmasların daha intensiv hal alacağı şübhəsizdir. Əslində proseslərin intensivləşməsinin Ukrayna-Rusiya müharibəsi ilə bağlılığı da var. Rusiya tərəfi Qərb ölkələrinin Moskva ilə heç bir məsələdə müştərek fəaliyyət göstərməyəcəyini açıqladı. Bu, Minsk qrupunun əhəmiyyətini itirməsi və ortadan çəkilməsi deməkdir. O baxımdan Ermənistan baş nazirinin açıqlamaları önəmlidir. Paşinyan açıq-aşkar etiraf edir ki, Qərb İrəvandan prosesin ərazi bütövlüyü gərçivəsində həllini istəyir. Azərbaycan da öz növbəsində Qarabağda yaşayacaq erməni əsilli vətəndaşlarına hər cür təminatı verəcəyini dəfələrlə bəyan edib. Görünən odur ki, Ermənistan baş naziri ərazi bütövlüyü və sərhədlərin müəyyən oluması məsələsində maraqlıdır. Düzdür, Paşinyana qarşı daxili də müxalifət var. Rusiyanın himayə etdiyi müxalif güclər hökumətin addımlarına mane olmağa çalışırlar. Lakin sülh müzakirələri ilə bağlı proses artıq başlayıb. Tərəflər arasında birbaşa görüşlər intensiv hal aldıqca müəyyən nəticələr gözləmək mümkündür".

İsmayıl Qocayev

Paşinyan hakimiyyəti əvvəlki kimi ısrarlı görünmür

Prosesin irəliyə getməsində Avropa İttifaqının İrəvana təsir rıçaqlarını işə salması da rol oynayır

"Son günlər Azərbaycan-Ermənistan arasında təmasların baş tutmasında, müsbət açıqlamaların verilməsində Avropa İttifaqının təşəbbüsü ilə keçirilmiş Brüssel görüşünün xüsusi əhəmiyyəti var".

Bu sözləri "Şərq"ə açıqlamasında politoloq Turab Rzayev deyib. Analitik bildirib ki, Rusiyanın vasitəçiliyi ilə çoxsaylı görüşlər baş tutsa da, heç bir nəticə əldə olunmayıb: "Birinci Brüssel görüşündə Zəngəzur dəhlizinin ilk ayağı olan - dəmiryol xəttinin çəkilişi ilə bağlı razılıq əldə olundu. İkinci görüşdə isə sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası, sülh komissiyasının yaradılması istiqamətində anlaşma oldu. Sonrakı açıqlamalardan bəlli oldu ki, Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycanın təklif etdiyi 5 baza prinsiplərinə etirazını bildir-

məyib. Bu da onu göstərir ki, Ermənistan dolayı yolla da olsa Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır. Sərhədlərin demarkasiya və delimitasiyası reallaşarsa, bundan sonra İrəvan Azərbaycan ərazilərinə iddia edə bilməyəcək".

T.Rzayevə görə, prosesin irəliyə getməsində Avropa İttifaqının İrəvana təsir rıçaqlarını işə salması da rol oynayır: "Aİ Ermənistanla bu il 2.6 milyard dollar yardım ayırıb. İndiki halda Ermənistanın buna ehtiyacı böyük idi. Görünür, Avropa İttifaqı bölgədə sülhün bərqərar olmasında, Ermənistanın konstruktiv mövqə sərğiləməsində maraqlıdır. Rusiyada bəzi dairələr, o cümlədən "Qarabağ klani" bunun əleyhinə çıxır. Amma Paşinyan hakimiyyəti yekun sülhün imzalanmasında və sərhədlərin müəyyənləşməsində maraqlıdır".

İsmayıl Qocayev

İrəvan sağlam düşünsə bölgəyə tezliklə sülh gələcək

Ermənistan anlayır ki, indiki halda Azərbaycan-Türkiyə birliyinin qarşısında duruş gətirə bilməz

Sovet İttifaqının süqutundan sonra Türkiyə ilə Ermənistan arasında diplomatik münasibətlər olmayıb. 1993-cü ildən sonra isə Türkiyə, Vətən müharibəsində Azərbaycanla həmrəylik əlaməti kimi, Ermənistanla sərhədini bağlayıb.

2021-ci ildə ölkələr arasında əlaqələrin normallaşdırılması üzrə danışıqlar aparmaq üçün xüsusi nümayəndələr seçilib. Onların Moskvada ilk danışıqları keçirilib. Beləliklə, iki ölkə arasında çarтер reysi ilə uçuşlar bərpa olunub. Görünən odur ki, artıq Ermənistan yeni

üfqlər axtırır.

Elə dünən Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyan parlamentdə çıxışı zamanı "Ermənistan və Türkiyə arasında münasibətlərdə normallaşma prosesi gecikməməlidir" - deyər N.Paşinyan vurğulayıb.

Paşinyan həmçinin beynəlxalq ictimaiyyətin məsələnin həllini dəstəklədiyini söyləyib.

Türkiyəli professor, beynəlxalq məsələlər üzrə ekspert Yaşar Onay "Şərq"ə açıqlamasında deyib ki, Ankara-İrəvan münasibətlərinin yaxşılaşması, Azərbaycanla Ermənistan arasında əlaqələrin düzəlməsindən asılıdır: "Rəsmi İrəvan bu istiqamətdə sağlam addımlar atsa, bölgəyə barış gələcək. Ermənistanın son məğlubiyyətdən götdürdüyü dərslər var. Azərbaycan Ordusu indi çox güclüdür. Öndüdə əvvəlki Azərbaycan yoxdur. Ermənistan Türkiyə ilə Azərbaycanın birliyinə qarşı nə hərbi, nə də iqtisadi cəhətdən tab gətirə bilər.

Ancaq bu hadisələrə görə, Rusiya və İranın narahatlığı aydın görünür. Regional sülhün təmini rəsmi İrəvanın maraqlarına uyğundur".

Aygün Tahir

"Real TV"-nin rəhbəri, tanınmış jurnalist Mirşahin Ağayev "Mir Şahinin vaxtı" layihəsində çıxış edərkən qələm sahiblərini sərt tənqid edib. Həmkarımız qələm sahiblərinin Vətən müharibəsindəki qələbəmizlə bağlı əsərlər yaratmamalarından şikayətlənib: "Nə olub sizə? Hanı gölməçə boyda olub, özünü dəniz sayan şairlər, yazıçılar, bəstəkarlar? Tutuq ki, əvvəllər bəhanəniz var idi. Qələbə ilə bitməyən davadan yazmaq çətin idi. Gərək üstündən xeyli keçsin, mövzu otursun və s. İndiki qələbəmiz var. Özü də necə bir qələbəmiz.

Dünyaya nümunə olan. Hamı bu qələbəni öyrənir, təbiiq edir. Bəs hanı bizim "den pobedimiz"?! Hanı operamız, nəğmələrimiz, hanı hekayələrimiz?! Hara qeyb olmusuz? Kompleksdən çıxın, hörmətli qələm sahibləri. Yazın, qələbəmizi vəsf edin! Yazın... İnsanlar şəhid olub, əlini-qolunu, gözünü itiriblər. Azərbaycanın qalibiyyətinə layiq olmağa çalışın". Noyabrda Qələbəmizin iki ili olacaq, amma iki əsərimiz belə yoxdur. Onu da Prezident yazmalıdır? Azərbaycanın qələbəsi heç də Lev Tolstoya "Hərb və sülh" yazdırın qələbədən əskik deyil. Əksinə, artıqdır. Bəlkə əskik olan sizsiniz?! Əgər belə deyilsə, sübut edin".

Məsələnin aktuallığını nəzərə alıb "Ədəbiyyat qəzeti"-nin baş redaktoru Azər Turanla söhbətləşdik.

- 44 günlük Vətən savaşına dair ədəbiyyat nümunələri yaranırmı? Mövcuddursa, hansılardır?

- Qarabağ problemi dünyanın bənzər problemlərindən daha fərqli bir problemdir. Haqqında tutuq ki, roman yazmaq üçün bədii təfəkkür buna hazır olmalıdır. Qarabağ zəfərimizlə bağlı roman yazmaq üçün yazaçı yüz illik prosesləri istər tarixi, istərsə də politoloji aspektdə dəyərləndirməyi bacarmalıdır. Bunun üçün təkə bədii ədəbiyyat deyil, tarixşünaslıq da paralel şəkildə tarixi materialları ortaya qoymalıdır. Yoxsa elə yalnız "Qarabağname"-ləri oxumaqla, bir də indiki prosesləri bilməklə dünya miqyasında istənilən romanı yazmaq mümkün olmayacaq. Tolstoy "Hərb və sülh" romanını

"Biz dünyanı savaş ədəbiyyatı ilə heyrlətləndirə bilmərik"

Azər Turan: "Qarabağdakı zəfərimizi dünya ədəbiyyatı faktına çevirə biləcək romanın, bədii mətnin sorağında olmağımız, əslində, absurddur"

hadisələrdən ən azı əlli il sonra yazmadımı? Zəfərimizlə bağlı yazılacaq dünya miqyaslı roman anlayışına da bu rəkursdan yanaşmaq lazımdır. Amma, təbii ki, istisnalar da olur və olmalıdır. Məsələn, dünyanın müharibə mövzusunda yazılmış və Fransanın alman işğalı illərində yaşadığı faciənin bədii inikasını verən "Qisas" hekayəsini Somerset Moem İkinci Dünya müharibəsi günlərində, yəni 1944-cü ildə yazmışdı. Yaxud Şoloxovun "İnsanın taleyi" əsəri İkinci Dünya müharibəsinin başa çatmasından 11 il sonra və (həm də tam zamanında) yazıldı. O ki qaldı Azərbaycan ədəbiyyatında Qarabağdakı zəfərdən sonra, elə müharibə günlərində də, sonrakı yaxın iki ildə də bəli, əsərlər yarandı. Təsəvvürümüzü aydınlaşdırmaq üçün hətta İkinci Dünya müharibəsi illərində (1941-1945) və İkinci Qarabağ savaş günlərində (2020, sentyabr-noyabr) dərc olunmuş "Ədəbiyyat qəzeti" komplektlərini müqayisəli şə-

kildə vərəqləsəniz, çağdaş ədəbiyyatımızda savaş mətnlərinin daha aktiv və daha estetik planda yaradıldığını, şeir, nəsr, publisistika baxımından ikinci mərhələdə, yeni öz Vətən müharibəmiz dövründə daha ciddi örnəklərin yaradıldığını, ədəbiyyatımızın ordu ilə iç-içə və eyni tempdə nəfəs aldığı etiraf etməli

Ona Xocalıda qətlə yetirilmiş insanların kədəri, yaxud onların qisasını alan millətin zəfərini işıqlandıran əsərlər lazım deyil. Biz dünyanı savaş ədəbiyyatı ilə deyil, dünyanın maraq dairəsində olan estetik təmayülləri məhərinde sərgiləyən əsərlərimizlə heyrləndirə bilərik.

Digər tərəfdən, indi tutuq ki, dünya ictimai fikrində bir Rusiya örnəyi var. Ukrayna savaşından sonra Qərb bütövlükdə rus mədəniyyətini, o cümlədən hətta Tolstoyu çıxdaş etməkdədir... Keçənlərdə Ukrayna saytlarından birində bütövlükdə rus ədəbiyyatına küfr edən, onu aşağılayan bir yazı oxudum. Yəni ruhen nə qədər azad olsa da, ədəbiyyatın taleyi, daha doğrusu, mətnin taleyi si-

"Bu həqiqətdir ki, dünyaya çıxarılacaq mətnlərimiz olmadı. O da var ki, belə bir əsərimiz olsaydı belə, guya dünya adlandırdıqları Qərb bizim hansı həqiqətimizi ürək açıqlığı və səmimiyyətlə qəbul edib ki, bunu da qəbul etsin?"

olarıq. Amma bu da həqiqətdir ki, dünyaya çıxarılacaq mətnlərimiz olmadı. O da var ki, belə bir əsərimiz olsaydı belə, guya dünya adlandırdıqları Qərb bizim hansı həqiqətimizi ürək açıqlığı və səmimiyyətlə qəbul edib ki, bunu da qəbul etsin? Buna qalsa, Qarabağla bağlı siyasətdə ikiti standartların kölgəsində gizlənen dünya, ədəbiyyatda da estetikaların kölgəsində gizlənəcək və öz ədəbi yalanlarını kriteriya kimi irəli sürəcək. Qarabağdakı zəfərimizi dünya ədəbiyyatı faktına çevirə biləcək romanın, bədii mətnin sorağında olmağımız, əslində, absurddur. Dediyim kimi, belə bir əsər yaranarsa da dünya onu qəbul etməyəcək. Dünya indi bəlli bir mərhələdən keçir.

yasi nüanslara bağlı olur... Orada bəzən balans pozulur, Kobzar dünya üçün Tolstoydan daha önəmli və daha bəşəri olur.

- 30 il Qarabağın ağrısından, məğlubiyyətdən yazıldı, indi qalibiyyətdən yazılmalıdır. Sizcə, hansı daha çətin-dir?

- Hər ikisi çətinidir. Müharibə ilham perisinin qanadlarını yandırır. Nehru demişken, müharibə mənəvi mədəniyyətin tükəndiyi yerdə baş verir. Lui Araqon Fransanın alman işğalı illərini xatırladıb yazırdı ki, o çətin illərdə Matiss bəzəyirdi ki, biz günəşi qoruyub saxlayaq. Müharibə bütün hallarda xaosdur. Amma yetər ki, sən o xaosdan Xaribülbul simvolu ilə çıxasan. Azərbaycan xalqı bunu

bacardı. Müharibəni həm də öz estetik ruhunun simvolunu yaratmaqla tamamladı...

- Yaranan əsərləri dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün nələr edilməlidir və bunu kim etməlidir?

- Təbii ki, ədəbiyyat adamlarının, bədii mətnlərin xaricə çıxışı ədəbiyyatımız adına tərsfəz münəsilflərin nəzarətinə alınmalıdır. Azərbaycana hansı ədəbi mətnlərin dünyaya çıxışı gərəklidirsə, hansı yollarsa daha çox onların çıxışı təmin edilməlidir. Həm də dünyaya çıxış bizə nə üçünsə asan görünür. Qarabağ müharibəsi zamanı dünya siyasəti birliyi Azərbaycan Prezidentinin güclü intellektinə, siyasəti iradəsinə təslim olmasaydı, zəfərlə bitən son Qarabağ savaşımıza münasibətdə, dünya, sizcə, indiki kimi davranacaqdımı? Dünyanın siyasəti güclərini susdurun və onları Azərbaycanın qələbəsinə etiraf etməyə məcbur edən təkə ordumuzun yüksək peşəkarilığı olmadı, həm də və daha çox Prezidentin parlaq diplomatik məntiqi oldu. Bu təkə siyasətimizin deyil, eləcə də mədəniyyətimizin, ədəbiyyatımızın yolunu dünyaya açan əsas amil oldu. İndi qalır böyük ədəbiyyatı yaratmaq və onu elə həmin açılmış yolla da dünyaya təqdim etmək...

- Bəziləri iddia edir ki, yaxşı ədəbiyyat nümunəsi yaratmaq üçün öncə müəlifin sosial ehtiyacı təmin olunmalı və ona zaman verilməlidir Razılırsınız mı?

- Yox. Qətiyyənlə razılaşmıram. "Dövlət mənə təmin etsin, mən də Qarabağdakı zəfərimizlə bağlı dünyaya çıxacaq əsəri yazım" - bu, absurd bir istək və uğursuz bir məntiqdir. O zaman Qarabağda qəhrəmanlıq göstərən, yaxud şəhid olan oğullar o torpaqları nəyin qarşılığında işğaldan azad etdilər?

- Özlərini "As" hesab edən feysbuk şairləri, yazıçıları niyə yazmırlar? Yəne hamı "köhnələrdən" gözləyir

- Sualınıza cavab verməkdə çətinlik çəkirəm. Özlərini "As" hesab edən feysbuk şairləri, yazıçıları bizim söhbətimizin predmeti deyil, mənəcə.

Ayyət Əhməd

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Dini və milli tolerantlıq, millətlərarası münasibətlərin inkişaf etdirilməsi;

Dünyanın bir çox ölkəsində ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm, irqi ayrı-seçkilik tügəyan edir. Lakin Azərbaycan müxtəlif millətlərin və dinlərin nümayəndələrinin qardaşlıq və həmrəylik şəraitində yaşadığı nadir dövlətlərdən biridir. Ölkəmizdəki bu tolerant mühitin yaradılması və inkişafı bilavasitə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Ulu Öndər, həmçinin müstəqil Azərbaycanda möhkəm dayaqlara əsaslanan dövlət-din münasibətləri modelinin də əsasını qoyub. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa etdikdən sonra milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, dini ibadət ocaqlarının bərpası və inşası daim diqqət mərkəzində olub. Bu gün də cənab Prezident İlham Əliyevin müdrik rəhbərliyi nəticəsində ölkəmizdə dövlət-din münasibətləri ən yüksək səviyyədədir. Ölkə rəhbərinin uzaqgörən siyasəti nəticəsində bütün dünya Azərbaycanı multikulturalizmin və tolerantlığın mərkəzi kimi tanıyır. Dövlətimizin bu siyasətini dünyadakı böyük din mərkəzləri də rəğbətlə qarşıyırlar. Böyük nüfuz sahibi bir çox dini lider Azərbaycanın müxtəlif dinlərin və xalqların nümayəndələrinin sülh şəraitində yaşadığı ölkə olduğunu vurğulayıblar. Birgəyaşayış ənənəsinin ölkəmizin haqlı olaraq fəxr edə biləcəyi dini dözümlülük və qarşılıqlı anlaşı-

ma sayəsində mümkün olduğunu bildiriblər. Təəssüflə qeyd edirik ki, müasir dünyanın bir çox yerində dini dəyərləri istismar edən radikal qüvvələrin destruktiv fəaliyyətinə şahid oluruq. O baxımdan dünya dinlərini, o cümlədən islami, xristianlığı və yəhudiyyəti elmi əsaslarla tədris edən təhsil müəssisələrinə ciddi ehtiyac var. Belə müəssisələrin mövcudluğu ali dini və başqarı dəyərlərin insanlara çatdırılması, eləcə də dini fanatizmin və radikalizmin qarşısının alınması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Mehız o səbəbdən 2018-ci ildə Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu yaradıldı. Aprelin 11-də Prezident İlham Əliyev İlahiyyat İnstitutunun yeni binasının açılışını etdi. Dövlət başçısına məlumat verildi ki, İnstitutda İlahiyyat fakültəsi, Dinşünaslıq, İslamşünaslıq, Dillər və ictimai fənlər kafedraları fəaliyyət göstərir. İnstitutda ali təhsil pilləsinin bakalavriat, magistratura və doktorantura səviyyələri üzrə yüksəkixtisaslı kadrlar hazırlanır. Hər üç səviyyədə təhsil dövlət sifarişinə əsasən həyata keçirilir. İnstitutda dinşünaslıq və islamşünaslıq

miyyətimizin düzgün maariflənməsi üçün savadlı dini kadrlara ehtiyac böyükdür. Ekspert bəyan edib ki, din xadimləri ilə din alimlərini bir-birindən fərqləndirmək lazımdır: "Ölkəmizdə din xadimləri kifayət qədərdir. Ziyarətgahlarımızda, ocaqlarımızda, hətta bəzi məscidlərimizdə din xadimlərini görə bilərik. Onlar müəyyən dini məsələlərlə bağlı xidmət göstərirlər. Hətta bəzələrinin dini bilikləri olmasa belə, öz əxlaqları və xoş niyyətləri ilə ziyarətgah kimi yerlərdə fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Ancaq dini alimlər başqadır və bu gün ölkədə ehtiyac duyduğumuz mehız hə-

yeni binasının açılışı ölkə rəhbərliyinin dinimizə, milli-mənəvi dəyərlərimizə necə böyük qayğı ilə yanaşdığının əyani sübutudur. Ekspertin sözlərinə görə, Azərbaycanda vacib məqamlardan biri də islam dininin elmə, məntiqə söykənərək öyrənilməsi, tədqiq edilməsidir: "İlahiyyat İnstitutu mehız bunu həyata keçirir. Müasir dövrdə din sahəsinə səhlənkər yanaşmaq doğru deyil. Çünki belə halda xurafat, cəhəlat, radikalizm meyilləri arta bilər. Ölkədə dini təhsilin fəaliyyəti daha da gücləndirilməlidir. İlahiyyat İnstitutunun dini təhsillə yanaşı dünyəvi elmlərdə də üstünlük verməsi olduqca önəmli nüansdır. Orta və ali təhsil ocaqlarında dinin ümumi nəzəriyyələri, əsas qayələri gənclərə öyrədilməlidir. Gənc və savadlı ilahiyatçı kadrlar dinimizin yad təsirərdən qorunmasına töhfə verməlidirlər".

İsmayıl Qocayev

Azərbaycanda savadlı dini kadrlara ehtiyac böyükdür

İlahiyyat İnstitutunun yaradılması və daha müasir standartlara cavab verən yeni binaya köçürülməsi çox təqdirəlayiqdir

istiqlamətlərinin müxtəlif fənləri ilə yanaşı, sosial və humanitar fənlər, həmçinin ingilis, ərəb və ibri dilləri tədris olunur.

Azərbaycanda dini tədris və tolerantlıq mühiti ilə bağlı "Şərq"ə danışan ilahiyatçı-alim, "İbrət" ictimai-dini dərgisinin baş redaktoru Hacı Atif İsmayilov bildirib ki, islam dini ilə bağlı cə-

min alimlərdir. Ona görə də islam alimlərinin yetişdirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan İlahiyyat İnstitutunun yaradılması və daha müasir standartlara cavab verən yeni binaya köçürülməsi çox təqdirəlayiqdir. Alimlərin bütün dərəcələrini mükəmməl bilməklə yanaşı, həm də islami düzgün təbliğ etməyin, insanlara

çatdırmağın yollarını da bilməlidir. Din alimlərinin cəmiyyətə verdiyi töhfə olduqca mühümdür. İlahiyyat İnstitutunun da əsas məqsədi bu cür alimlər yetişdirməkdir. Ümid edirik, institutun məzunları tələb olunan kriteriyalara cavab verəcəklər".

İlahiyatçı Əkrəm Həsənov da "Şərq"ə bildirib ki, İlahiyyat İnstitutunun

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

və prezidentin Almaniya-Rusiya iqtisadi əlaqələrinin müdafiəçisi olmağı ilə əlaqələndirib: "Biz hamımız Steynmerin Rusiyaya yaxın bağlılığından xəbərdarıq. Kiyevdə onu indi heç kim görmək istəmir". Steynmer Kiyevdə arzu olun-

yanın Baş naziri Boris Consonun Kiyevə səfərindən sonra Avropa ölkələrinin liderlərinin Ukraynaya dəstək səfəri intensivləşəcək. Analitika görə, müharibə uzandıqca, daha çox ölkə Rusiyaya qarşı səfərbər olacaq: "Almaniya rəhbərliyinin Ukraynaya səfərinin hələlik reallaşmaması sırf texniki xarakter daşıyır. Zelenskinin alman prezidentini "arzuluolunmaz siyasətçi" elan etməsi ağlabatan deyil. Bununla bağlı yayılmış məlumat həqiqəti əks etdirməyə bilər. Çünki Zelenskinin indiki durumunda belə bir addım atması ağılsızlıq olar. Şəhər

Ukraynaya dəstək səfərləri intensivləşəcək

Müharibə uzandıqca, daha çox ölkə Rusiyaya qarşı səfərbər olacaq

Ukrayna Prezidenti V.Zelenski Almaniya Prezidenti Valter Steynmerin digər Avropa liderləri ilə birgə Ukraynaya səfərə gəlməsinə qadağa qoyub.

Bu məlumatı Almaniyanın "Bild" qəzeti yayıb. Nəşrin yazdığına görə, Polşada olan Steynmer Latviya, Litva, Estoniya və Polşa liderləri ilə birgə Ukraynaya səfərə getmək istəyib. Ancaq onun görüş üçün xahişi Zelenski tərəfindən rədd edilib. Qəzet bunun səbəbini Steynmerin aid olduğu Almaniya Sosial Demokratlarının Rusiya Xarici işlər naziri Sergey Lavrova keçmişdəki yaxınlığı

madığını bildirib. Ukrayna prezidentinin aparat rəhbərinin müşaviri Aleksey Aretoviç isə bildirib ki, Zelenski praktiki məsələləri, o cümlədən silah təchizatını müzakirə etmək üçün Almaniya kansleri Olaf Şoltsun Kiyevə səfərini gözləyir. Almaniya kansleri Olaf Şolt isə hələlik Ukraynaya səfər etmək niyyətində olmadığını söyləyib. Kanslər bildirib ki, ölkəsi Ukraynaya silah tedarükünü davam etdirir və müttəfiqləri ilə sıx əlaqə saxlayır.

Politoloq Vəlif Əfəndiyev "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, Böyük Britani-

və qəşəbələrin dağıdılmasına baxmayaraq Ukrayna strateji və taktiki baxımdan çox uğurla müdafiə olunur. Rusiya ordusunun bir-birinin ardınca təkrarlanan uğursuz hücumları Prezident V.Putini daha qəddar davranmağa, ağılsız addımlar atmağa sövq edir. Mehız bu məqam Rusiyaya qarşı hələlik loyallıq olan Qərb dövlətlərini, ələlxüsus Almaniyanı da Moskva əleyhinə kökləyəcək. Sevindirici məqam odur ki, dünya güclünün yox, haqlının tərəfindədir".

İsmayıl Qocayev

Azərbaycanda iqtisadi artım tempi yüksəlib

Bu ilin ilk rübünün nəticələrini müsbət qiymətləndirməyə imkan verir

"Azərbaycanda iqtisadi artım tempinin yüksəlməsi bu ilin ilk rübünün nəticələrini müsbət qiymətləndirməyə imkan verir".

Bu barədə millət vəkili Ülqar Bayramov deyib. Prezident İlham Əliyevin ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə çıxışına münasibət bildirən deputat bəyan edib ki, global şokların aktiv olmasına baxmayaraq ötən rübdə Azərbaycan iqtisadiyyatı sürətli artım tempini qoruyub saxlaya bilib: "Birinci rübdə ümumi daxili məhsul 6,8 faiz artıb. Qeyri-neft iqtisadiyyatı isə 10 faizdən çox böyüyüb. Bu ilin əvvəlində minimum əmək haqqının və eləcə də

dövlət sektorunda çalışanların maaşlarındakı artım ölkə üzrə orta aylıq əmək haqqı məbləğinə təsirsiz düşməyib. 2022-ci ilin yanvar-fevral aylarında orta aylıq əməkhaqqı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,0 faiz artaraq 768,3 manat olub. Bu ilin ilk 3 ayında ixrac idxalı 5,1 milyard dollar üstələyib və bu da xüsusi ticarət balansında böyük müsbət saldonun yaranmasına səbəb olub. Sözügedən müddətdə dünyanın bazarında müşahidə edilən qiymət artımları Azərbaycan istehlak bazarına da təsirsiz düşməyib. Cari ilin mart ayında istehlak qiymətləri indeksi əvvəlki aya nisbətən 101,1 faiz, əvvəlki ilin mart ayına nisbətən 112,1 faiz təşkil edib. Ancaq bütvövlükdə, bu ilin ilk rübünün nəticələri Azərbaycan iqtisadiyyatında artım tendensiyasının davam etdiyindən xəbər verir. 2021-ci ildə Ümumi Daxili Məhsul 5,6 faiz böyümüşdür, 2022-ci ilin ilk 3 ayında artım 6,8 faizədək yüksəlib. Bir sıra əsas ticarət tərəfdaşlarımızdakı valyuta qitliğinin müşahidə edilməsi fonunda Azərbaycanda iqtisadi artım tempi yüksəlib".

İsmayıl

Vətəndaşlar sələmçilərə üz tutur
Deputat problem sadalayır, ekspert çıxış yolu göstərir

Aprelin 12-də Milli Məclisin yedd sessiyası çərçivəsində növbəti plenar iclası keçirilib.

İclas zamanı millət vəkili Fazil Mustafa əhalini narazı salan məmurlardan söz açıb. Parlamentari vurğulayıb ki, artıq vətəndaşlar bankdan deyil, deputatlardan borc istəyir, məşğulluğa yox, deputata üz tuturlar: "Rayonlarda onlarla insan maaş, pensiya kartını sələmçiyə verib, çünki dolana bilmirlər". Məsələ ilə bağlı iqtisadçı Xalid Kərimli "Şərq"ə danışib: "Banklar vətəndaşlara kredit vermək istəyir. Ancaq bunun üçün girov təminatı şərtini qoyur. Çünki müştərinin həmin borcu qaytaracağına əmin deyil. Banklara müştərilərinin rəsmi gəlir yerləri maraqlıdır". Onun sözlərinə görə, vətəndaşlar bankların şərtlərinə uyğunlaşa bilmədiklərinə görə deputatlara, o cümlədən də, sələmçilərə üz tuturlar: "Sələmçi həmin məbləği onlara baha versə də, adamlar bu üsuldən məcbur olduğu üçün istifadə edirlər. Əhalinin belə çətin durumlar qarşısında qalması üçün dövlət tərəfindən verilən sosial yardımlar artırılmalıdır".

Günəş Mərd

"İstənilən məktəbə gedin, müşahidə edin"

Nabatəli Qulamoğlu: "Bizim müəllimlər hələ də sinif otağına çomaqla, çubuqla girir"

"Belə bir mühitdə kurikulum sistemi əlbəttə ki, özünü doğrultmayacaqdı"

Təhsil naziri Emin Əmrullayev məktəbəqədər hazırlıq qruplarında kurikulum sistemini ləğv edib. Daha məktəblərdə 5 yaşından hazırlıq qrupları olmayacaq. Uşaqlar əvvəl olduğu kimi bağçada məktəbəqədər qruplarda təhsil alacaq, sonra məktəbə gedəcəklər.

Bu qərar cəmiyyətdə müəyyən fikir ayrılıqları yaradıb. Valideynlər kurikulumun ləğv edildiyinə sevinərsə də, təhsil işçiləri bunu doğru addım hesab etmir. Maraqlıdır, vaxtilə Azərbaycan təhsilinin nicatı kimi qiymətləndirilən bu təhsil proqramı niyə özünü doğrultmadı?

"Məktəblərdəki məktəbəqədər qruplarda 5 yaşlı uşağa 1-ci sinfin proqramı keçirildi, 1-ci sinfə gedən uşaq ilin proqramını - yazmağı, oxumağı, hesablamayı bildirdi artıq. Bu, yaxşı kimi qələmə verilən, amma əslində çox pis şey idi". Bu sözləri "Şərq"ə açıqlamasında sosioloq Ləla Mehralı deyib.

Onun sözlərinə görə, uşağın dərse marağı qalır, bildiyi şeyi təkrarlamaq istəyir. 5 yaşında oyuncaqlarından ayrılıb məcbur aparıldığı məktəbdə bezdirən dərse ikrahı yaranırdı: "Bu proqram uşaqları hər şeyi bilməyə məcbur edir, bilməyəndə zəif, qavramayan uşaq kimi qəbul edirlər. Halbuki, uşaq onları 5 yaşında bilməyə məcbur deyil. Amma bağcının məktəbəqədər hazırlıq qruplarında uşağa partıda düzgün oturmaq, müəllimlə düzgün ünsiyyət, ətraf ələm, rənglər, fiqurlar, formalı öyrədilir, yeni bir uşaq məktəbə gedəndə nəyi bilməlidirsə, onu öyrədirlər. Əsl məktəbəqədər hazırlıq proqramı odur yeni".

Təhsil eksperti Nabatəli Qulamoğlu isə hesab edir ki, alternativ üsul tətbiq etmədən kurikulumu ləğv etmək doğru siyasət deyil: "Çox maraqlıdır, bu sistem hansı proqramla əvəz edəcəklər? Belə yeni bir üsul tətbiq ediləcək? Hələ kurikulum sistemi yenidən tətbiq olunmağa başlayanda bu barədə mətbuatda

açıqlamalar verməmişdim ki, bu sistem bizim təhsil sistemində müsbət effekt verməyəcək. Həmin yazılarda kurikulumun hərtərəfli təhlilini aparıb cəmiyyətə çatdırmaq istəmişdim ki, kurikulum təhsil proqramını həyata keçirmək üçün siyasi, iqtisadi, hüquqi aspektlər bizdə mövcud deyil. Təəssüf ki, fikirlərimiz o vaxt nəzərə alınmadı və bu yolda milyonlar səpələndi. Bəs indi - qatar gedəndən sonra niyə nəticənin olmadığını etiraf edirlər?

Bu sistemə keçməzdən əvvəl təhsilimizdəki vacib problemləri həll etmək lazımdır. Guya, Azərbaycanda təhsil inkişaf edir, dünya təhsil sistemində inteqrasiya edir görüntüsü yaratmaq üçün kurikulumu məktəblərdə tətbiq etməyə başladılar.

Halbuki, hələ də bizim müəllimlər sinif otağına çomaqla, çubuqla girir. İstənilən məktəbə gedin, müşahidə edin. Görəcəksiniz müəllim qışqırır "getmə, dayan, çıx bayıra". Bütün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycan müəllimi müasir zamanın tələblərinə uyğun insanlar deyil. Öləndə heç nəyi çubuq, xətkeş olur. Belə bir mühitdə kurikulum sistemi əlbəttə ki, özünü doğrultmayacaqdı. Çünki kurikulum sisteminin başlıca məqsədi təhsil yolu ilə avtoritar cəmiyyətləri demokratikləşdirməkdən, müəllim-şagird münasibətlərinə yenilik gətirmək, valideyn-müəllim münasibətlərini dəyişməkdən ibarətdir. Amma bizim təhsil sistemində bunların heç biri baş vermədi.

Kurikulum şagirdlərə yeni düşüncə qabiliyyəti aşılayan bir sistemdir. Mehız bu sistem Azərbaycan təhsilində şagirdin mətn üzərində işləyərək analitik təfəkkür nümayiş etdirməsi faktını gətirir. Hər nə qədər gözləntiləri doğrultmasa da kurikulum müsbət cəhətləri mənfi cəhətlərdən çoxdur. Yeni qərarı doğru hesab etmərəm".

Şeymən

Türkiyə təcrübəsindən yararlanmağa böyük ehtiyac var

Qardaş ölkənin peşə təhsili müəssisələrinin əksəriyyəti dünya reytingində öncül yerlərdədir

Azərbaycanın iki təhsil müəssisəsi Türkiyə ilə birgə fəaliyyət göstərəcək. Bu əməkdaşlıq Türkiyə və Azərbaycan arasında peşə təhsili sahəsində imzalanan protokol çərçivəsində baş tutacaq.

Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin direktor müavini Ceyhun Kərəmovun dediyinə görə, beynəlxalq təcrübənin peşə təhsili sahəsinə gətirilməsi və beynəlxalq əməkdaşlıqların yaradılması istiqamətində müəyyən işlər görülür. "Protokol çərçivəsində Türkiyənin Bursa şəhərində yerləşən bir neçə məktəbin nümayəndələri Bakıya səfər edərək, ölkəmizin bir çox məktəbləri ilə qardaşlıq müqavilələri imzalayıb".

Təhsil eksperti Kamran Əsədov "Şərq"ə açıqlamasında Azərbaycan-Türkiyə təhsil əlaqələrinin hər il yüksələn xətt üzrə getdiyini deyib.

Azərbaycanın hələ sovet dönməsi zamanından Türkiyə ilə ali təhsil sahəsində əlaqələr yaratmağa başladığını vurğulayan ekspert deyib ki, bu əlaqələr mövcud dövrün siyasi tələblərinə uyğun aparılıb və müstəqil olmayıb: "Bu da iki qardaş xalqın milli maraqlarının təmin edilməsi istiqamətində mənfi hal kimi dəyərləndirilib. Amma ölkəmizdə müstəqillik bərpa olunduqdan sonra Azərbaycan Türkiyə ilə təhsil sahəsində əməkdaşlığa daha böyük önəm verib. 1992-ci ilin 16-23 may tarixində Ankarada türk dövlətlərinin təhsil nazirlərinin toplantısı keçirilib və bu yığıncaqda təhsil sahəsindəki əməkdaşlıqdan, onun qarşısında duran problemlərdən bəhs edilib. Belə ki, bu toplantıda qardaş dövlətlərin təhsil işində bir-birlərinə yaxından

"İnanıram ki, Azərbaycan-Türkiyə birgə ali məktəbin yaradılmasına dair danışıqlar da müsbət nəticə verəcək. Eyni zamanda xarici ölkə təcrübəsinin ölkəmizə gəlməsinə şərait yaradacaq"

kömək etməsi, təhsil ocaqlarının qarşılıqlı təşkilı, bu işlərdə qarşıda duran problemlər və bu problemlərin birgə aradan qaldırılması və s. məsələlər geniş müzakirə edilərək lazımı qərarlar verilib.

Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Cümhuriyyəti arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün sonrakı illərdə də siyasi və hüquqi bazanın möhkəmləndirilməsi istiqamətində xeyli tədbirlər həyata keçirilib".

K.Əsədovun sözlərinə görə, son illərdə görülmə işlərin nəticəsində Türkiyə tərəfinin yeni təlim texnologiyaları sahəsindəki bilik və bacarıqlarını Azərbaycan tərəfi ilə bölüşməyi, dərş vəsaitlərinin hazırlanmasında və müəllimlərin bu sahədə ixtisasartırmaları istiqamətlərində, həmçinin Azərbaycan

tərəfinin Dünya Bankı və başqa beynəlxalq qurumlarla həyata keçirəcəyi layihə fəaliyyətlərinə hər cür texniki yardım göstərməsi olduqca müsbət həldir:

"Türkiyənin Qazaxıstan və digər bir neçə ölkə ilə birgə peşə təhsili müəssisəsi fəaliyyət göstərir. Bütün sahələrdə Azərbaycanla qardaşlıq münasibətində olan dost ölkənin Azərbaycanla orta q təhsil müəssisəsi yaratması çox mühüm hadisədir. Türkiyə peşə təhsili müəssisələrinin əksəriyyəti dünya reytingində öncül yerlərdədir və məzunları müasir standartlara, əmək bazarının tələblərinə tam şəkildə uyğun gəlir. Onu da deyim ki, Azərbaycanda xarici ölkə peşə təhsili müəssisələrinin olması ölkədə ali təhsil müəssisələri arasında rəqabət mühitini də formalaşdırıa bilər.

Ona görə də onların təcrübəsindən yararlanmağa böyük ehtiyac var. Mövcud qanunvericiliyə görə, Azərbaycan və Türkiyə birgə peşə təhsili müəssisəsi yarada bilər. Belə bir ali məktəbin yaradılması üçün iki ölkə arasında təhsil müqavilələri olmalıdır ki, Azərbaycan və Türkiyə arasında da kifayət qədər çox istiqamətli müqavilələr var".

Azərbaycanın birgə peşə təhsili müəssisəsi təsis etmək təcrübəsinin olduğunu qeyd edən təhsil eksperti deyib ki, hazırda Azərbaycan və Fransa birgə peşə təhsili müəssisəsi - UFUZ yaradılıb və fəaliyyət göstərir:

"İnanıram ki, Azərbaycan-Türkiyə birgə ali məktəbin yaradılmasına dair danışıqlar da müsbət nəticə verəcək. Eyni zamanda xarici ölkə təcrübəsinin ölkəmizə gəlməsinə şərait yaradacaq. Mövcud qanunvericiliyə görə, Azərbaycan və Türkiyə birgə peşə təhsili müəssisəsi və orta məktəb yarada bilər. Ali məktəblərin yaradılması ilə bağlı da belə bir təhsil müqaviləsi imzalanmalıdır.

Bakıda, "Ağ Şəhər" adlanan ərazidə Bakı-Fransız Liseyi və UFUZ peşə təhsili müəssisəsi var. Şeçinov adına Moskva Tibb Peşə təhsili müəssisəsinin, Lomonosov adına Moskva Beynəlxalq Universitetinin Azərbaycan filialları var. Türkiyə universitetlərinin də Azərbaycanda filialının yaradılması yerli kadrların hazırlanması baxımından çox yaxşı olar.

Şəymən

"...Dünya-aləm vecimə deyil"

Ayan dara düşəndə heç kimə zəng vurmur

"Düz deyirlər şou-biznesdən dost olmur". "Şərq"in məlumatına görə, bu sözləri müğənni Ayan Babakışiyeva "Söz Baz" proqramının kameralarına deyib.

"Dara düşsəm, heç kimə zəng vurmaram. Qadın kimi problemimi söyləsəm, qaçaqaqlar. Ona görə dünya-aləm vecimə deyil" - deyə ifaçı vurğulayıb.

Aygün

Növbəti klipində arıq görünəcək

Damla 9 saatlıq əməliyyat keçirib

Müğənni Damla (Məsumə Əliyeva) bir neçə gün öncə 9 saatlıq plastik əməliyyat edib.

"Şərq"in məlumatına görə, ifaçı "Xəzər" TV-yə əməliyyat sonrası açıqlama

verib: "Növbəti klipdə arıq görünmək üçün əməliyyata girdim. Rejissorumun istəyi idi. Mən də yerinə yetirdim".

Aygün

Millət vəkili, akademik Nizami Cəfərov və "Siyaset və gerçək uğur" jurnalının kollektivi dəyərli ziyalı, iş adamı İnqilab Həziyevə anası **Mülayim xanımın** vəfatından kədərliandıklarını bildirir, dərin hüznə başsağlığı veririlər. **Allah rəhmət eləsin!**

Elan

Mehbaliyeva Vüsəle Saleh qızına Abşeron rayonu, Masazır qəsəbəsi, Qurtuluş-93, Bağçalı Evlər MTK tərəfindən verilmiş blok 1, mərtəbə 8, mənzil 27 b-yə aid müqavilə və maliyyə arayışı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Beynəlxalq İxtiraçılıq

və Biznes İnstitutu

KURSLAR

-MÜHASİBAT (2 AY)

-Mobil telefonların

təmiri (3 ay)

-KOMPYUTER (1-3 AY)

-KOSMETOLOGİYA və VİZAJ

(3 AY)

-KİŞİ və QADIN BƏRBƏRİ

(1-3 ay)

-Dizayn (3-6ay)

-Masaj (3 ay)

-Bıçmə - Tikiş (3 ay)

-Məktəb Psixologiyası (12

ay)

Tel: (012) 489-08-84

Mob: (070) 241-28-67

www.az-baku.com

Təsisçi və baş redaktor: Akif Aşırılı

Baş redaktorun ı müavini: Yusif Nəzərli

Redaktor: Ayyet Əhməd

Reportyorlar qrupu:

Mələhət Rzaeyeva, Şəymən Bayramova, İsmayıl Qocayev, Kənan Eynuroğlu, Günəş Mərd, Aygün Tahir

Texniki heyət:

Rüfət Dadaşov, İmamcan Əliyev, Nailə Cabarova, İlahə İbrahimova, Fəzilə Məmmədova

Qəzet "Şərq"in kompyuter mərkəzində yığılır, səhifələrin və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində qeydə alınıb. Lisenziya: 535 www.sherg.az e-mail: sherq-1996@mail.ru

Ünvan: Mətbuat prospekti, "Azərbaycan" nəşriyyatı. Telefon: 447-32-41 538-44-50, internet 538-44-15, İndeks: AZ1073

Hesab nömrəsi: "Kapitalbank"ın ASC 1 sayılı Nəsimi filiali 9900003611 SWIFT BIK AII-BAZ2X h/h AZ17AIB38070019441100466111 Kod 200112 M/H AZ37NABZ01350100000000001944 VÖEN 1300414651 İndeks: 0330 Tirajı: 2550 Sifariş: 1023

Monoton cəmiyyət yaranır

Heyrətlə izlədiyimiz yadplanetlilərə bənzəməyə başlayırıq

(Əvvəli səh: 8-də)

Türkmənistanda dodaqların böyüdülməsi, dırnaq qaynağı, botoks, qırıqların aradan qaldırılması kimi bir sıra estetik əməliyyatlar qadağan edilib.

Türkmənistanın Məryəti vilayəti Bayraməli şəhərinin hüquq-mühafizə orqanları gözəllik salonlarının işçilərinə xəbərdarlıq edib ki, qadağan olunmuş xidmətlərin göstərilməsinə davam edəcəkləri təqdirdə cərimə olunacaqlar, hətta azadlıqdan da məhrum edilə bilərlər. Gözəllik salonlarının işçiləri isə mehız bu xidmətlər sayəsində dolandıqlarını, qazanc əldə etdiklərini deyərək, qadağaların tətbiqinin onların sonu olacağını deyir. Estetik əməliyyatlara qadağaların hansı səbəblə tətbiq edildiyi açıqlanıb. Ehtimal edilir ki, Türkmənistanın yeni prezidenti, görünür, türkmən qadınlarının təbii gözəlliklərini və özəl xüsusiyyətlərini, türkmənlərə məxsus üz cizgilərini getdikcə itirmələrindən narahatdır. Belədirsə, əlbəttə, bu artıq milli məsələdir. Həqiqətən də müxtəlif estetik əməliyyatlar son 10 ildə çox geniş yayılıb. Qadınlar, hətta artıq kişilər də inkubator cücesi

İnsanlar standart görkəm

alır artıq, görünür buna görə Türkmənistan qadağalara başlayıb

vasitələr meydana çıxır, insan üzərində tətbiq edilir. Estetik və ya kosmetik əməliyyat o zaman zəruri hal alır ki, sağlamlığa ziyanı olsun. Deyək ki, əgər birisinin nəfəs almasında problem varsa, burun çəpəri əyriliyi səbəbindən çətin nəfəs alırsa, dodaqlarında hansısa qeyri-estetik görünüş varsa, üz dərisində keçirdiyi hansısa xəstəlik səbəbiylə qüsurlar yaranıbsa... bu zaman estetik əməliyyat vacib hal alır. Amma zərurət yoxdursa, insanın üz cizgiləri normaldırsa, ona kənar müdaxilə düzgün deyil. Bu, ilk növbədə sağlamlığa ziyandır. Normal halda burun daxilində qığırdaqlar var. Burun forması dəyişdirilərkən qığırdaqlara ziyan deyir. Əzələlər tonusunu itirir. Əzələləri möhkəm saxlayacaq bir vətər qalır. Nəticədə bir neçə ildən sonra burun sallanır, insan nəfəs ala bilmir. Dodaq da belədir, üz də. Tibdə iqlı sinirlər deyilən sinirlər var ki, bir neçə istiqamətdə

şaxələnirlər. Göz qapağına, göz kənarlarına, dodaqlara estetik müdaxilə edildikdə, əgər bunu edən nədirsə, həmin sinirləri zədələyə bilər. Nəticədə göz qapaqları sallanacaq, ağız bucağı əyiləcək. Belə eybəcər formaya düşmüş insanlarla çox qarşılaşırsıq. Dəri altına vurulan gəllərin tərkibi haqqında heç bir məlumat yoxdur. Bəlkə bu gəllər gələcəkdə xərçəng xəstəliyi yarada bilər? Gözəllik salonlarında çalışanların çox zaman uyğun ixtisası olmur. Onlar hansısa başqa peşənin sahibləridir, amma kosmetoloqluq edir, estetik görünüşü dəyişdirirlər. Kosmetoloql istifadə etdiyi hər bir maddənin tərkibindən xəbərdar olmalıdır. Yoxsa ki, ordan-burdan əldə etdiyi bilgilərlə kosmetoloql işləyirlər və bəzən nəticə kədərli olur.

Türkmənistanda estetik əməliyyatların qadağan olunmasına gəlincə, Ş.Namazlı bunun demokratik cəmiyyətlər üçün keçərsiz olduğunu dedi:

- Məlum məsələdir ki, Türkmənistan demokratik dəyərlərə o qədər də dəyər verilmədiyi ölkədir. Fizionomiyadakı dəyişikliklərə insan özü qərar verir, bu, hər bir insanın şəxsi seçimidir. Qadağalar çox zaman effektiv olmur. Və bu, yanlışdır. Amma düşündə ki, artıq cəmiyyətdə monotiplik yaranıb, insanlar standart görkəm alır artıq, bir tərəfdən onlara haqq qazandıрмаq da olur. Görünür, məcbur olub qadağan edirlər. Qadağalarla kütləvi "dəyişikliyin" qarşısını almağa çalışırlar. Hesab edirəm ki, kamil insan özü doğru qərarlar verməlidir. Tanrının insanı bəxş etdiyi ən böyük və təkrarolunmaz gözəllik gənclikdir. Gənc insan özlüyündə, təbii halında gözəldir, ona kənar müdaxilə lazım deyil. Qocalanda, ümumiyyətlə lazım deyil, çünki bu, daha eybəcər və yersiz görünür. İnsan nə qədər çalışsa da ki gənc görünsün, bu, mümkün deyil. Yaş öz sözünü deyir. Əksinə, yaşlı insanların "gözəl, gənc görünmək" naminə estetik əməliyyat etməsi cəmiyyətdə xoş qarşılanmır.

Mələhət Rzaeyeva

Bankların əksəriyyəti təhlükəsizliyə az vəsait ayırırlar

Son vaxtlar ölkəmizdə bank kartlarından istifadə ilə bağlı problemlər müşahidə edilir. Kartlardan, bankomatlardan pul çıxarmaq, POS-terminallarla ödəniş etmək bəzi hallarda mümkün olmur. Vətəndaşlar da mövcud durumdan narazılıqlarını dilə gətirirlər.

"Azərbaycan Banklar Assosiasiyası" İctimai Birliyinin sədri Zakir Nuriyev isə düşünür ki, Azərbaycan kart infrastrukturunda elə bir ciddi problem yoxdur: "Eyni problemlə istənilən ölkədə qarşılaşmaq olar. Hər hansı kartda texniki nasazlıq bütövlükdə sistemin pis işləməsi anlamına gəlmir. Təbii ki, müştəri öz bankı ilə əlaqə saxlayaraq məsələnin nə yerdə olduğunu aydınlaşdırabilir. Bəzən 10 milyon

Ona görə kartların istifadəsində problemlər yaşanır

kartın bir, yaxud beşində problem olur. Bu, milyonda bir faizdir. Yeni bunu sistemin işləməməsi kimi göstərmək düzgün olmaz və problemin aradan qaldırılması üçün anında tədbir görülür".

Bank məsələləri üzrə ekspert, iqtisadçı Əkrəm Həsənov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, Z.Nuriyevin dediyi kimi, dünyanın hər yerində kart-

larla bağlı problem yaranır: "Əgər bu hallar mütemadi baş verirsə və bank müştərilərinin xeylisi bundan şikayət edirsə, bu artıq bank sisteminin problemi deməkdir. Bəzən vaxtaşırı kiminsə kartında texniki nasazlıq olur. Məsələn kökündə banklarımızın əksəriyyətinin informasiya texnologiyalarının təhlükəsizliyinə son illərdə az vəsait ayırması dayanır. Bu da mehız bank sisteminin problem yaşamasına gətirib çıxarır. Çünki kartdan istifadənin mütkünsüzlüyü mehız bankın IT sisteminə problem olmasından xəbər verir. Bu sistemləri də banklar daim təkmilləşdirməlidir".

Sücayyət Mehti

"Nar" yenilənmiş satış və xidmət mərkəzini təqdim etdi

"Nar" Memar Əcəmi metrostansiyası yaxınlığındakı, M.Cəfərov 3005 ünvanında yerləşən ən böyük satış və xidmət mərkəzini tamamilə yeni konsepsiyada müştərilərin ixtiyarına verir.

Şirkətdən verilən məlumata görə, mərkəzdə müştəri xidməti və satış vahid məkanda təqdim edilir. Mağazada ziyarətçilərə nömrələrin satışı, bərpası, eyni zamanda dublikatının çıxarılması da daxil olmaqla, müxtəlif növ xidmətlər göstərilir. Həmçinin mobil telefonların, cihazların və aksesuarların satışı da həyata keçirilir. "Azerfon"un Baş İcraçı direktoru Qunnar Pankenin sözlərinə görə, şirkət müştəriyönümlü strategiyasının bir hissəsi kimi, həm Bakı, həm də bölgələrdəki bütün satış və xidmət mərkəzlərini yeniləməyi hədəfləyib: "Paytaxt və regionlar üzrə 40 "Nar" mağazasını tamamilə yeni konsepsiyada müştərilərimizin ixtiyarına verməmiş. Müştərilərimizə ölkə ərazisində harada olmasından asılı olmayaraq, istənilən "Nar" mağazasında eyni mənzərə, eyni proses və sorğuların eyni şəkildə cavablandırılması təcrübəsi bəxş edirik. Müştərilərimizə daha yaxın olmaqla, məlumat və xidmətlərin daha rahat əldə edilməsini təmin edirik. Yenilənmiş satış və xidmət mərkəzlərimizdə müştərilərimizə ən qabaqçılıq alış-veriş və üstün xidmət təcrübəsi göstəririk".

Qeyd edək ki, "Nar" müştəri yönümlülük dəyərlərinə sadıq qalaraq, bütün ölkə boyu eksklüziv diler və xidmət mərkəzlərini yeni konseptdə təqdim etməkdədir. Daha 27 "Nar" mağazanın təmir olunması planlaşdırılır. Səizə yaxın olan satış və xidmət mərkəzlərinin ünvanları haqqında ətraflı məlumat www.nar.az/map/internet səhifəsindən öyrənmə bilərsiniz.

Beynəlxalq təşkilatlar çağırış edib

Acılığın qarşısını almaq lazımdır

Dünya Bankı, Beynəlxalq Valyuta Fondu (BVF), Ümumdünya Ticarət Təşkilatı (ÜTT) və BMT-nin Ümumdünya Ərzaq Proqramının (ÜƏP) rəhbərliyi Ukraynadakı vəziyyətlə əlaqədar dünyada ərzaq təhlükəsizliyini təmin etmək üçün təcili tədbirlər görməyə çağırırlar.

"Report" TASS-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə dərc olunmuş birgə bəyanatda deyilir. "Biz beynəlxalq ictimaiyyəti təcili ərzaq tədarükü, maliyyə dəstəyi, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının artırılması və açıq ticarətdən başlamaqla koordinasiyalı tədbirlər vasitəsilə həssas ölkələrə təcili dəstək verməyə çağırırıq", - məlumatda qeyd edilir.

Məşhur cütlük Ukrayna üçün 45 milyon dollar topladı

Hollivud ulduzları Mila Kunis və həyat yoldaşı Eşton Katçerin Ukraynaya yardımları davam edir.

Axşam.az xarici mətbuata istinadən xəbər

verir ki, cütlük artıq Ukraynaya kömək etmək üçün 45 milyon dollar toplayıb. Onların səyləri nəticəsində bir neçə milyonçu, logistika şirkəti və "Airbnb" mənzil kirayəsi şirkəti də xeyriyyə aksiyasına qoşulub. Cütlük Ukrayna ordusuna 20 min zirehli geyim də göndərib.

Qeyd edək ki, Mila Kunis Ukraynada anadan olub.

Kolleksiya hazırlayacaq, 3 milyon qazanacaq

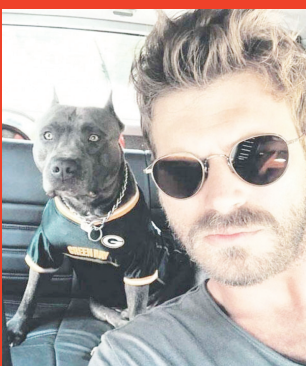
Ramazan ayında səhnələrə ara verən Gülşen bir marka üçün işə başlayıb.

Olay xəbər verir ki, ifaçı bir geyim brendinə kolleksiya hazırlayacaq. İki illik müqavilə imzalayan Gülşen bu işbirli-

yindən 3 milyon lira pul qazanacaq. 45 yaşlı müğənninin çalışacağı marka Hadise və Ajda Pekkan kimi məşhurların da seçimidir.

Müğənninin kolleksiyası yay aylarında bazarlanacaq.

Kıvanç Tatlıtuğun eynəyi 25 minə satıldı

Türkiyəli aktyor Kıvanç Tatlıtuğun küçə heyvanları adından "Gök-türk Heyvanseverler Dərnəyi"nə hədiyyə etdiyi gün eynəyi hərraca çıxarıb.

Axşam.az xəbər verir ki, eynək 25 min lirəyə (təxminən 2 min 912 manat) satılıb. Satışdan əldə olunan gəlir dərnəyin hesabına köçürülüb.

Qeyd edək ki, 1970-ci il istehsalı eynəklərin qiyməti 10 min lirə olub və onlar Kıvançın həyat yoldaşı Başak Tatlıtuğ tərəfindən dərnəyə bağışlanıb.

Müğənni boşanıb, Mayamiyə köçür

Ötən günlərdə həyat yoldaşı ilə boşanan türk müğənni Petek Dinçöz Mayamiyə köçüb.

Olay xəbər verir ki, Türkiyədən köçən sənətçi bunun oğlunun təhsili

ilə bağlı olduğunu söyləyib. Uzun müddət ABŞ-də yaşayacağını bildiren Petek getməmişdən öncə sahibi olduğu gözəllik salonunu da bağlayıb.

Qeyd edək ki, Serkan Kodaloğluyla 2014-cü ildə evlənib. Onların borc məsələsinə görə ayrıldığı iddia edilir.

Mahsun Kırmızıgüləndən keçmiş xanımına 30 milyon qaldı

Türkiyəli müğənni Mahsun Kırmızıgülə keçmiş həyat yoldaşı Ece Binayın boşanma məhkəmələri ilə bağlı detallar ortaya çıxıb.

Axşam.az Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, 60 milyon lirəlik miras bölgüsündə 30 milyon lira (təxminən 3 milyon 498 min manat) Ece Binaya verilib.

Qeyd edək ki, bir müddət öncə başqa xanım ilə görüşləri yayılan sənətçi 2 gün öncə həyat yoldaşıyla boşanıb. Mahsun və Ece'nin bu evliliyindən bir qızı var. Məhkəmə uşağın velayətini isə anasına verib.

Kraliçanı erkən "öldürdülər"

Dünya mediasının qulağı səsdədir

İngiltərənin yaşlı və səhhətində problemlər olan kraliçası II Elizabetlə bağlı dünya mediasının qulağı səsdədir: "bu gün ölür, sabah ölür".

Media indidən xəbər hazırlıqları görür. "Şərq" "NTV.com.tr"-yə istinadən bildirir ki, Braziliyanın "Folha de Sao Paulo" qəzeti isə hamıdan öncə keçməyə çalışaraq "İngilis kraliçası öldü" xəbərini internet səhifəsində mənsətdən verib. Və, gülüş obyektinə çevrilib. Xəbərdə kraliçanın hansı yaşda və nədən öldüyünə dair heç bir məlumat verilmir, bunların üzərindən keçilir. Yalnız "İngiltərənin ən uzun müddət taxtda qalan hökmdarı tarixə qovuşdu", yazılıb. Xəbərin feyk olduğu bildirildikdə isə qəzet məlumatı internet səhifəsindən çıxarıb, bunun texniki qüsür olduğunu bildirərək üzr istəyib. Əhvalat sosial mediada da lağ-lağıya

çevrilib. Hətta Braziliya lideri Bolsonaro'nun tərəfdarları qəzeti tənqid edərək "Kraliçanı vaxtından əvvəl "öldürdülər", belə getmə, Bolsonaro'ya da "öldürəcəklər", deyərək təpki veriblər. Kraliçanın vəfatının yaxınlaşması ehtimalı hardan doğur? Məlumdur ki, II Elizabet koronavirusa yoluxmuşdu. Bir müddət gözə görünməyən kraliça sağalıb ictimaiyyətə arasına çıxdıqda özü haqqında "yorğun və tükənmiş" ifadələrini işlətmişdi. Yəqin buna görədir ki, dünyanın gözü kraliçanın üzərindədir.

Mələhat

Monoton cəmiyyət yaranır

Heyrətlə izlədiyimiz yadplanetlilərə bənzəməyə başlayırıq

Türkmənistanda dodaqların böyüdülməsi, dırnaq qaynağı, botoks, qırıqların aradan qaldırılması kimi bir sıra estetik əməliyyatlar qadağan edilib.

Türkmənistanın Məryəm vilayəti Bayraməli şəhərinin hüquq-mühafizə orqanları gözəllik salonlarının işçilərinə xəbərdarlıq edib ki, qadağan olunmuş xidmətlərin göstərilməsinə davam edəcekləri təqdirdə cərimə olunacaqlar, hətta azadlıqdan da məhrum edilə bilərlər. Gözəllik salonlarının işçiləri isə məhz bu xidmətlər sayəsində dolandıklarını, qazanc əldə etdiklərini deyərək, qadağaların tətbiqinin onların sonu olduğunu deyir. Estetik əməliyyatlara qadağaların hansı səbəblə tətbiq edildiyi açıqlanmır. Ehtimal edilir ki, Türkmənistanın yeni prezidenti, görünür, türkmən qadınlarının təbii gözəlliklərini və özəl xüsusiyyətlərini, türkmənlərə məxsus üz cizgilərini getdikcə itirmələrindən narahatdır. Belədirsə, əlbəttə, bu artıq milli məsələdir. Həqiqətən də müxtəlif estetik əməliyyatlar son 10 ildə çox geniş yayılıb. Qadınlar, hətta artıq kişilər də inkubator cücsəsi kimi bir-birinə bənzəyir. Cəmiyyətdə fərqliliyin yerini monotonluq tutur. Vaxtilə heyrətlə izlədiyim yadplanetlilərə bənzəməyə başlayırıq. Görün-tünü bir kəənra qoysaq, şübhəsiz, lazımsız estetik əməliyyatlar sağlamlığa da ziyan verir.

Fəlsəfə doktoru Şəmsiyyə Namazlı "Şərq"ə açıqlamasında estetik əməliyyatların geniş yayıldığını dedi:

- Bu bir gerçəklikdir ki, son illərdə estetik əməliyyatlar çox yayılıb, az qə-

İnsanlar standart görkəm alır artıq, görünür buna görə Türkmənistan qadağalara başlayıb

la 2 nəfərdən biri estetik əməliyyat etdirir. Dünya miqyasında bu sahədə inkişaf var. Müxtəlif vasitələr meydana çıxır, insan üzərində tətbiq edilir. Estetik və ya kosmetik əməliyyat o zaman zəruri hal alır ki, sağlamlığa ziyan olsun.

Deyərk ki, əgər birisinin nəfəs almasında problem varsa, burun çəpəri ayrılıyı səbəbindən çətin nəfəs alırsa, dodaqlarında hansısa qeyri-estetik görünüş varsa, üz dərisində keçirdiyi hansısa xəstəlik səbəbiylə qüsurlar yaranıbsa... bu zaman estetik əməliyyat vacib hal alır. Amma zərurət yoxdursa, insanın üz cizgiləri normaldırsa, ona kənar müdaxilə düzgün deyil.

(Davamı səh:7-də)

Mələhat

10,7 milyon dollar dəyərindədir

Dünyanın ən böyük brilyantlarından biri hərraca çıxarılacaq

"Christie's" satış evi dünyanın ən böyük cıllanmış brilyantlarından biri olan "Qırmızı Xaç" Cenevrə şəhərində keçiriləcək hərraca çıxara-caq.

Azertac bildirir ki, satış evinin məlumatına görə, almanın ilk qiyməti 7-10 milyon İsveçrə frankı (7,5 - 10,7 milyon ABŞ dolları) arasında dəyişir.

"Qırmızı Xaç" aprelin 29-dan mayın 1-dək Nyu-York şəhərindəki "Christie's" qalereyasında nümayiş etdiriləcək, mayın 11-də isə hərraca çıxarılacaq. Satış evinin idarə heyətinin sədri Fransua Kuriel əldə olunan gəlirin bir hissəsinin Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə verəcəyini bildirib.

Çəkisi 205,07 karat olan "Qırmızı Xaç" brilyantı 1901-ci ildə "De Beers" kompaniyasının Cənubi Afrikadakı mədənlərindən birində aşkarlanıb. Almaz cıllandıqdan sonra yuxarı ona üzdən baxdıqda səkkizguşəli Malta xaçı aydın şəkildə görünür. Brilyantın adı da buradan götürülüb.

"Christie's" bundan öncə həmin brilyantı artıq iki dəfə hərraca çıxarıb. O, ilk dəfə I Dünya Müharibəsi zamanı Britaniya Qırmızı Xaç Komitəsi və Müqəddəs İoann ordeni adından 10 min funta (hazırkı məzənnə ilə təxminən 780 min dollar) satılıb. Hərracdan əldə edilən bütün vəsait dərmanlara və xəstəxanalara xərclənib. İkinci dəfə hərraca çıxarılan qiymətli daş 1973-cü ildə 1,8 milyon İsveçrə frankına (təxminən 4,7 milyon dollar) alıcı tapıb. Qiymətli daşın sahibinin adı açıqlanmır.

Kişinin gözündən milçək sürfələri çıxarıldı

Bağda ağac, gülləri əkib-becərən kişinin gözündə qızartı və qaşınma əlamətləri başlandı. O, xəstəxanaya yardım üçün gedib.

Bakupost.az xəbər verir ki, xəstə gözünün içində nəyinse gəzişib tərpəndiyini hiss edir.

Həkimlər müayinə zamanı onun gözündə şəffaf rəngdə sürfələr tapıblar. Məlum olub ki, bunlar milçək sürfələridir.

Həkimlər göz almasının xarici hissəsində 10-dan çox milçək yumurtası aşkarlayıblar. Onlar gözün içində hərəkətdə idilər. Onları şipşilərin köməyiylə çıxarıblar.

Kişinin sözlərinə görə, o at və quzu fermasının yanındakı bağda işləyirmiş. Bu zaman o, quzu və at balalarını sıgallayıb, üzünü onlara yaxınlaşdırıb.

Bu ərafda heyvanların burnu, gözü və tükündə yumurta qoymuş milçəyin sürfələri kişiye keçib.

Adətən milçəklər keçiyə və quzu, qoyunlarda yumurta qoyur, nadir halda insanları da yoluxdurur.

